

תפ"ח (מרכז) 48214-10-23 - מדינת ישראל ע"י נ' ישראל חקאק (עציר) ע"י

תפ"ח (מרכז) 48214-10-23 - מדינת ישראל ע"י נ' ישראל חקאק ע"י מחוזי מרכז
תפ"ח (מרכז) 48214-10-23
מדינת ישראל ע"י

נ ג ד

ישראל חקאק (עציר) ע"י

ב"כ עו"ד זמר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[06.07.2025]

כבוד השופט חגי טרסי

כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל

כבוד השופטת אילה אורן

ב"כ עוה"ד

גזר דין

הסדר הטיעון וכתב האישום המתוקן

בתום הליך גישור ממושך, ולאחר שהתקיימו שתי ישיבות, בהן נשמעו חלק מעדי התביעה, הוצג לפנינו ביום 26.2.25 הסדר טיעון, במסגרתו הודה הנאשם והורשע בכתב אישום מתוקן בעבירות של רצח באדישות - עבירה על סעיף 300(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), המטה בקלות דעת - עבירה על סעיף 301 לחוק, שימוש ברכב ללא רשות - עבירה על סעיף 413 סיפא לחוק, חבלה במזיד - עבירה על סעיף 413 לחוק, נהיגה ללא רישיון - עבירה על סעיף 10(א) ביחד עם סעיף 62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], נהיגה ללא פוליסת ביטוח בת תוקף - עבירה על סעיף 2 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970 ו-3 עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות - עבירות על סעיף 274(1) לחוק.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 6.10.23, בסמוך לשעה 08:14, נהג הנאשם ברכבו מסוג סיאט איביזה, מספר רישוי 97-228-52 (להלן: "רכב הסיאט"), בכביש 2 מכיוון דרום לצפון (להלן: "הכביש"), לעבר ביתו שבנתניה. במהלך נסיעת הנאשם ברכב הסיאט, בק"מ 33 בכביש, בסמוך למכון וינגייט, בעודו נוסע בנתיב האמצעי מתוך ארבעה נתיבים בכביש, הגיע אופנוע מסוג דוקאטי, ל"ז 70-952-52 (להלן: "האופנוע"), עליו רכב אייל יהודה ז"ל (להלן: "אייל"), ונסע מאחורי רכב הסיאט. במהלך נסיעה מהירה, ניסה אייל מספר פעמים לעקוף את רכב הסיאט בחדות, הן מצדו הימני של רכב הסיאט והן מצדו השמאלי, ואילו הנאשם סטה בחדות עם רכב הסיאט בין נתיבי הנסיעה בכביש, פעם אחר פעם, וזאת בכדי לחסום את נתיב נסיעתו של האופנוע ולמנוע ממנו לעוקפו. לאחר מספר ניסיונות הצליח לבסוף אייל לעקוף עם האופנוע את רכב הסיאט, המשיך בנסיעה מהירה והתרחק מהנאשם בכביש. בתגובה לכך, נסע הנאשם במהירות ברכב הסיאט, אחר האופנוע על הכביש, תוך שסטה בחדות בין נתיבים ועקף כלי רכב רבים בכביש, על מנת להשיג את האופנוע (להלן: "המרדף").

באותה העת, היו תנאי הדרך בכביש כדלקמן: דרך שאינה עירונית, ארבעה נתיבי נסיעה, מהירות מרבית 70 קמ"ש; כביש אספלט סלול, תקין, יבש ונקי; הנתיב הימני ביותר בכביש הוא נתיב לנסיעת תחבורה ציבורית בלבד (להלן: "הנתיב הימני"); שדה ראייה פתוח לפניו בנתיב הנסיעה הימני למרחק 134 מטרים.

בסמוך לשעה 08:17, בקילומטר 36.4 בכביש, בסמוך לצומת היציאה ליישוב אודים (להלן: "צומת אודים"), עבר האופנוע מהנתיב השמאלי בכביש לנתיב הימני, בניסיון לחמוק מהנאשם שלא הרפה מהמרדף אחריו. בתגובה לכך, המשיך הנאשם במרדף אחר האופנוע, וסטה בחדות ובנהיגה פרועה עם רכב הסיאט לנתיב הימני, במהירות של 139 קמ"ש לכל הפחות, על מנת להשיג את האופנוע. אז, בעוד הנאשם והאופנוע בנתיב הימני בכביש, נצמד הנאשם עם רכב הסיאט לאופנוע, במהירות של 139 קמ"ש לכל הפחות, ותוך שלחץ על דוושת הבלם של רכבו, אך המשיך בנסיעה מהירה, פגע עם חזית רכבו בגלגל האחורי של האופנוע וגרם לו לסחרור. אייל הצליח לייצב את נסיעת האופנוע והמשיך נסיעתו במהירות בניסיון להימלט מהנאשם ומפגיעת רכב הסיאט באופנוע. הנאשם בתגובה לכך המשיך לנסוע במהירות אחר האופנוע. בהמשך, פנה אייל עם האופנוע ימינה אל עבר נתיב היציאה ליישוב אודים, בניסיון להימלט מהנאשם ומפגיעת רכב הסיאט באופנוע. בתגובה לכך, ולמרות שהיה בדרכו לביתו שבנתניה, המשיך הנאשם במרדף אחר האופנוע, ופנה אחריו ימינה לנתיב בו נסע. מספר שניות לאחר מכן, בסמוך לקילומטר 36.9 בכביש ולכניסה ליישוב אודים, פגע הנאשם בעוצמה עם חזית רכב הסיאט בחלקו האחורי ימני של האופנוע, כשהוא שווה נפש לאפשרות גרימת מותו של אייל (להלן: "הפגיעה"). כתוצאה מהפגיעה, הוטח אייל מהאופנוע קדימה לעבר מדרגות עלייה לגשר הולכי רגל שעל מדרכה צפונית לצומת אודים (להלן: "המדרכה"), נגרמו לו שברים בגולגולת, בצלעות וברגליו, ומותו נקבע במקום.

בעקבות הפגיעה, עלו האופנוע ורכב הסיאט על המדרכה, כאשר באותה העת עמדו על המדרכה מאור בן דוד ז"ל (להלן: "מאור") ואמו. משעלו רכב הסיאט והאופנוע על המדרכה, פגעו כלי הרכב במאור, וכתוצאה מכך הוא הוטח לעבר מדרגות גשר הולכי הרגל, נגרמו לו שברים בגולגולת, בגב, בשכמות, בצלעות וברגליו, ומותו נקבע במקום. מיד לאחר מכן, התנגש הנאשם עם רכב הסיאט במעקה הבטיחות של גשר הולכי הרגל, ואילו האופנוע הוטח לעבר הכביש. לאחר הפגיעה יצא הנאשם מרכב הסיאט ועמד בסמוך אליו, וזאת מבלי לעמוד על תוצאות הפגיעה ומבלי שהזעיק כל עזרה. אמו של מאור, אשר הבחינה בפגיעה בבנה, זעקה ובכתה, ובתגובה פנה אליה הנאשם ואמר לה - "תירגעי תירגעי". בסמוך לאחר מכן, הגיעה למקום עוברת אורח ברכבה מסוג קיה (להלן: "רכב הקיה"), ויצאה מהרכב בכדי להושיט עזרה לנפגעים. בסמוך לאחר יציאתה מרכב הקיה, נכנס הנאשם למושב הנהג ברכבה, וניסה להתניע את הרכב בכדי להימלט באמצעותו מהמקום. משלא הצליח להתניע את הרכב, פנה הנאשם לבעלת רכב הקיה ואמר לה - "תתניעי תתניעי", אך היא לא נענתה לדרישותיו וברחה מהמקום. במקביל, בסמוך לשעה 08:22, הגיעו למקום במשאית (להלן: "המשאית") שני עובדי אורח נוספים. השניים עצרו את המשאית בסמוך למקום הפגיעות, ויצאו ממנה בכדי להושיט עזרה לנפגעים. הנאשם, אשר הבחין בכך, יצא מרכב הקיה, נכנס למשאית, ונסע מהמקום כשהוא נוהג במשאית, ללא הסכמת בעליה, וזאת בכדי להימלט מזירת הפגיעות ומבלי שעמד על תוצאות התאונה וסיפק או הזעיק עזרה לנפגעים. כל זאת עשה הנאשם מבלי שהחזיק ברישיון נהיגה מתאים לנהיגה במשאית וללא פוליסת ביטוח בת תוקף. הנאשם המשיך בנסיעה במשאית מהמקום, עד אשר הגיע לביתו שבנתניה.

בהמשך אותו היום, בסמוך לשעה 08:44, הגיעו שוטרים לביתו של הנאשם בנתניה, ונכנסו דרך שער הכניסה לחצר הבית. הנאשם, אשר עמד בחצר הבית, דרש מהשוטרים לצאת מביתו תוך שאמר להם מספר פעמים - "עופו מפה יא בני זונות". בהמשך, התקרב הנאשם לשוטרים בצורה מאיימת, הניף את ידיו לעברם, המשיך לקלל ולגדף אותם ודרש מהם לצאת מביתו. בתגובה למעשי הנאשם, שלף השוטר רז נחום אקדח טייזר, כיוון אותו לעבר הנאשם ודרש ממנו להירגע וללכת לאחור. הנאשם המשיך לקלל ולגדף את השוטרים, ולפתע רץ לכיוונו של השוטר והכה אותו בגופו, עד אשר נתפס על ידי השוטרים. בהמשך לכך, נעצר הנאשם, הובא לתחנת משטרת שדות והושם בתא מעצר. בסמוך לשעה 13:06 השגיח השוטר מונדר עיזאדא על הנאשם בעת ששהה בתא המעצר. לפתע צעק הנאשם לעבר השוטר מונדר - "מה אתה מסתכל עליי", וזרק לעברו בקבוק מים אותו אחז. בתגובה למעשי הנאשם, נכנס השוטר טל עמרם לתא המעצר בו שהה הנאשם בכדי להרגיעו. בתגובה גידף הנאשם את השוטר טל, אמר לו - "לך תזדיין" וירק על פניו. בהמשך לכך, הפשיל הנאשם את מכנסיו ואמר לשוטרים מונדר וטל - "אני אשתין עליכם יא שרמוטות יא בני זונות". בהמשך אותו היום, בסמוך לשעה 17:56, נחקר הנאשם בחקירה משטרתית בתחנת שדות על ידי שני חוקרים. במהלך החקירה קילל וגידף הנאשם את חוקריו, ובשלב מסוים החל להשתולל. החוקרים התקרבו אל הנאשם, אשר ישב על כיסא בחדר החקירה, בכדי להרגיעו. בתגובה, המשיך הנאשם לקללם, דחף את אחד מחוקריו, השוטר ראני קראני, והחל להכותו, עד אשר נתפס על ידי השוטרים.

במסגרת ההסדר שגובש בין הצדדים, הוסכם כי המאשימה תעתור לעונש ראוי של 18 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי, פיצוי, פסילת רישיון הנהיגה ופסילה על תנאי, ואילו ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה. כמו כן, הוסכם כי בטרם שמיעת הטיעונים לעונש, יוגשו תסקירים ביחס לבני משפחתם של כל אחד מהמנוחים. עובר לשמיעת טיעוני הצדדים, הגיש ב"כ הנאשם חוות דעת פסיכיאטרית פרטית, שתשמש כחלק מטיעונו במסגרת הדיון, וזאת רק על מנת לפרוש את הנתונים ביחס לנסיבותיו האישיות של הנאשם ומבלי שתיטען כל טענה ביחס לאחריותו של הנאשם למעשים, לכשירותו לעמוד לדיון, לתחולתו של סייג כלשהו לאחריות או אפילו לקרבה לסייג.

התסקירים בעניינם של נפגעי העבירה

ביום 30.4.25, הוגש לעיונו תסקיר אודות שני ילדי הקטינים של המנוח אייל מנישואיו הראשונים, על יסוד פגישה עם גרושתו של המנוח. בהתאם לבקשת האם ובהמלצת עורכת התסקיר, נאסר על הנאשם לעיין בתסקיר. על כן, יובאו כעת רק תמצית הנתונים הנדרשים לצורך גזירת הדין וקביעת היקף הפיצוי שיושת.

מהתסקיר עולה כי המנוח הותיר אחריו שלושה ילדים מנישואיו הראשונים - בת בכורה בת 21, בן 17 הלומד בכיתה י', ובת 15 הלומדת בכיתה ט'. מאז גירושי ההורים בשנת 2013, התגוררו שני הקטינים עם אימם ובן זוגה, בעוד הבת הבכורה התגוררה עם אביה. לאחר קבלת הבשורה המרה עדכנו אמם ובעלה הנוכחי את הילדים, שהגיבו בהלם ודממה, ורק לאחר זמן הצליחו לעבד את הבשורה. בהמשך נחשפו יחד לסרטונים ברשתות החברתיות ובחדשות, שמהם למדו על נסיבות מותו הקשות של המנוח.

באשר להשלכות אירוע הרצח על ילדי המנוח, מתואר המנוח כאב מסור ומעורב, שליווה את ילדיו בכל היבט בחייהם, אף שלא התגורר עמם. הוא שמר על קשר יומיומי, דאג לצרכיהם והיה שותף מלא בגידולם. ילדיו אהבו לבלות אתו ושיתפו אותו בעולמם האישי. מותו הותיר חלל עמוק וכאב מתמשך, ונסיבות מותו הקשות והסיקור התקשורתי שליוו אותו העמיקו את תחושת האובדן. עורכת התסקיר ציינה כי ביום 6.10.23, איבדו הילדים דמות משמעותית בחייהם, ולמחרת, עם פרוץ אירועי "השבת השחורה", גברו תחושות חוסר האונים והיגון, בשל האבל הלאומי שהתווסף לאבלם האישי. האובדן הפגיש את הילדים עם מציאות חדשה של היעדר מתמשך, המשפיעה עד היום על חייהם. חגים, אירועים משפחתיים וחברתיים הפכו עבורם למעמיסים רגשית ומציפים. כל אחד מהילדים מתמודד עם הטראומה בדרכו האישית.

הבן, שהיה בן 15 בעת שנרצח אביו, מחקה את אביו בהתנהגותו, בנגינה, ציור, עניין באופנועים, קעקוע, מוזיקה ואף סגנון הדיבור. מדובר בניסיון לשמר את הקשר עם האב ולהתמודד עם האובדן דרך הזדהות ודמיון. לאחר הרצח חלה נסיגה בלימודים ובתפקוד החברתי. הוא נעדר כחודש מבית הספר, ובהמשך הופיעו בעיות התנהגות, משמעת והיעדרויות, עד כדי נשירה סמויה. חרדות שהיו קיימות גם קודם, התעצמו והפכו לספציפיות, בעיקר לחשש לביטחון הפיזי. הוא חושש לנסוע באוטובוסים ומקפיד לנעול את הדלת הראשית עם בדיקות חוזרות. הבן סבל גם מקשיי שינה, עם כמה אירועים של התקפי חרדה שהתבטאו גם במצוקה רגשית. במסגרת טיפול רגשי שקיבל, נפתח והחל לעבד את האובדן, אך הטיפול הופסק בשל היעדרויות וקושי ביציבות. כיום, הבן מביע בשלות ורצון לחזור לטיפול ולהמשיך בתהליך.

הבת, שהייתה כבת 13 בעת הרצח, תוארה בעבר כחיננית ושמחת חיים, אך כיום סובלת מתנודות קיצוניות במצבי הרוח, התפרצויות זעם בוטות, ותגובות לא פרופורציונליות, הן בבית והן בבית הספר. ההתפרצויות עשויות להתרחש באופן פתאומי, כוללות בכי וצעקות, וניסיונות להרגעה נדחים ומובילים להסלמה. עורכת התסקיר ציינה כי מדובר בתסמין נפוץ לאחר טראומה - עוררות יתר, הפוגעת בתפקוד ובהתנהלות היומיומית. האם סיפרה עוד כי מאז מותו של האב, הבת סובלת מעצב עמוק, מתבודדות ומנמעת מלשתף אחרים. מועדים מסוימים, כמו יום הולדתו של האב, קשים לה, והיא נוהגת לבקר את קברו. הבת משתוקקת לשמור על קשר עם זיכרונם אך נמנעת ממפגשים עם משפחת האב ומביקורים בביתו, כדי לא להתמודד עם היעדרו. מבחינה לימודית אין שינוי בתפקודה, והעידוד להצלחה שקיבלה מהאב מהווה לה תמריץ להצלחה ולשמירת זכרו. הבת סירבה להשתלב בטיפול לעיבוד האובדן, וככל הנראה היא אינה מוכנה רגשית לעבד את הכאב, וייתכן שיידרש זמן נוסף כדי שתכיר בצורך ותקבל את הטיפול המתאים. ביחס להליך הפלילי ולעונש, האם מסרה כי ילדיה מעודכנים בהליך המשפטי ולמיטב ידיעתה, הם רוצים שיוטל על הנאשם העונש המרבי, כדי שלא יזכה ליהנות מחייו כפי שאביהם לא זכה. בפרק הסיכום, ציינה עורכת התסקיר כי מותו של המנוח הותיר ילדים שכולים עם חלל עצום ותחושת ריקנות המשפיעה על חייהם. מאז האובדן חלו שינויים משמעותיים במצבם הרגשי וההתנהגותי, הכולל הן התבודדות והן התפרצויות מצוקה. ביום 4.5.25, הוגש לעיונו תסקיר נפגעי עבירה אודות רעייתו של המנוח אייל ושני ילדיהם הקטינים. לבקשת רעייתו, ובהתאם להמלצת עורכת התסקיר, אסרנו על הנאשם לעיין בתסקיר. לפיכך, גם כאן יובאו תמצית הנתונים בלבד.

משפחתו של המנוח כוללת את רעייתו, כבת 47, לה נישא בשנת 2015, ושני בנים צעירים בני 10 ו-7. ביתם היה פתוח גם לילדיו של אייל מנישואיו הקודמים, אליהם הייתה אשתו הנוכחית מחוברת מאוד. המנוח תואר כאדם חכם, בעל לב רחב, כריזמטי וחברתי, שמשך תשומת לב והיה אהוד בכל מקום. בערב שלפני מותו של המנוח שוחחה עמו רעייתו וביקשה ממנו, לראשונה בחייהם המשותפים, למכור את האופנוע, אהבתו הגדולה. למחרת, כשלא קיבלה את השיחה הרגילה שלו עם הגעתו ליעד, החלה לדאוג. בשעה 10:50 הגיע שוטר לביתם, והיא הבינה מיד את הבשורה הקשה. היא הייתה בהלם עמוק, ללא דמעות, והרגישה כאילו אין לה אוויר בריאות. הילדים ישבו בשקט ולא הגיבו, והיא זו שעדכנה את אימו וגרושתו של המנוח. הימים הבאים, שכללו את הלוויה יומי השבעה, התנהלו בצילה של המלחמה שזה אך פרצה.

באשר להשלכות הפגיעה מתאר התסקיר אובדן של בן זוג והסתגלות מחדש לחיים. רעייתו של אייל סיפרה כי בחודשים הראשונים לאחר מותו סבלה מקשיי שינה, התקפי חרדה ופחד מתמיד על עתיד ילדיהם. בחצי השנה הראשונה נדרשה דרך קבע לטיפול. הילדים ממשיכים לישון לצידה, ושעות הלילה קשות לה, שכן היו מוקדשות בעבר לזמן איכות זוגי. בכאב, שיתפה על קשר עמוק עם בעלה ותחושת אובדן מיותרת. עם זאת, החליטה מהיום הראשון ליצור עבור ילדיהם בית שמח ולא של כאב. עוד מתאר התסקיר פגיעה בפרנסת המשפחה, אשר נסמכה על הכנסותיו של המנוח. לאחר מותו התגלו חובות רבים והוצא עיקול על הבית. בעזרת אחיה והלוואות מבני משפחה הצליחה האלמנה להגיע להסדר ולהקטין את החוב. היא תיארה זאת כמאבק נוסף לצד האובדן הכואב.

התסקיר מתאר את השפעת האובדן על שני הילדים המשותפים. בנוגע לבן הבכור, תיארה האם קשר מיוחד עם המנוח. לאחר המוות, ניסה תחילה הבן להיות חזק עבודה, אך לאחר מספר חודשים התחילו קשיי פרידה יומיים, יחד עם התנהגויות רגרסיביות שכללו התקפי זעם וקללות. בבית הספר הביע אמירות אובדניות, ונלקח להערכה פסיכיאטרית והחל לקבל טיפול רגשי. בשבועות האחרונים חלה החמרה בהתנהגות הבן, ובשבוע שקדם לפגישה ראתה אותו האם לראשונה בוכה ומבטא געגועים לאביו והיא רואה בכך סימן חיובי לקידום תהליך העיבוד שלו. בנוגע לבן הקטן, סיפרה האם כי בתחילה היה נראה שהוא מסתגל למצב החדש, אך בהמשך הופיעו חרדות, התנהגויות רגרסיביות ואלימות. הוא הפך רגיש, מתקשה להיפרד ושואל שאלות קשות על מותו של אביו. מצוקתו התבטאה גם באלימות בגן, ולכן החל לקבל טיפולים נוספים להמשך תמיכה. המטפלת של הבן הקטן תיארה כי לצד קשייו הוא מתמודד גם עם אובדן אביו, דמות משמעותית בחייו. תהליך העיבוד איטי ומורכב, כאשר האובדן, בשילוב המלחמה, גרם לנסיגה רגשית ותפקודית, עם קשיי פרידה, התנהגויות טקסיות, ירידה במצב הרוח, שינויים בתיאבון ובכי תכוף.

ביחס להליך הפלילי והעונש, סיפרה האלמנה כי לאחר מות בעלה הייתה עסוקה בכך שהנאשם לא ישוחרר והקפידה להגיע לכל הדיונים, אף שזה פגע בתפקודה ובשנתה. היא הביעה אי שביעות רצון מהסדר הטיעון וסבורה שהנאשם צריך לקבל עונש חמור יותר. בפרק הסיכום, ציינה עורכת התסקיר כי המשפחה התמודדה באופן פתאומי עם אובדן טראומטי של אב ובן זוג, המלווה בתחושת הלם עמוק וקריסת תחושת הביטחון הקיומית. למרות הקשיים בגידול שני ילדים בעלי קשיים, האם ממשיכה לנהל את חייהם כפי שתכננה עם המנוח. כל ילד מתמודד אחרת עם היעדר האב, כשהתפקוד שלהם משקף מצוקה משמעותית.

ביום 7.5.25, הוגש לעיוננו תסקיר אודות אימו ובתו הבגירה של אייל ז"ל. בתסקיר תואר המנוח כאדם טוב לב, נדיב, שמח, בעל חושהומור, שאהב לרכב על אופנועים, לגלוש, לצלול, לצייר ולשמוע מוזיקה. הוא היה הבן הצעיר מבין 3 ילדים. אביו נפטר לפני 13 שנים, ואימו כיום כבת 70. אייל שירת בחיל האוויר, סיים לימודי הנדסת מחשבים, ועבד בהייטק עד מותו. בגיל 25 נישא ונולדו לו שלושה ילדים, ולאחר גירושיו נישא בשנית ונולדו לו שני ילדים נוספים. באשר לפגיעה ולנזקים שנגרמו, התרשמה עורכת התסקיר כי מותו הפתאומי והסתמי של המנוח בגיל צעיר העצים את תחושת האובדן של אימו ובתו ויצר תחושת שבר וקטיעה בחיים. מאז, חגים ואירועים משפחתיים איבדו ממשמעותם. הן סובלות מתסמינים של "אבל טראומטי", לרבות קשיי שינה, סיוטים, מחשבות חודרניות, דריכות ופגיעה בתפקוד היומיומי. גם פרוץ מלחמת 'חרבות ברזל', מיד לאחר מותו של המנוח, פגעה בתהליך ההתמודדות של אימו ובתו עם האובדן. השתתפות דלה בהלווייתו בשל מגבלות ביטחוניות יצרה תחושה שלא זכה לכבוד הראוי, והעיסוק החברתי במלחמה האפיל על הטרגדיה האישית שלהן, והוביל לתחושת בדידות והיעדר לגיטימציה לאבלן. הן תיארו קושי לשתף בסבלן, ונדרשו לגלות "אבל מוסווה", תוצאה של לחץ חברתי להפגין חוסן בתקופת טראומה קולקטיבית. ד', אימו של המנוח, תיארה קשר עמוק ואינטנסיבי עם בנה, שהתבטא בתלות רגשית הדדית וקרבה יומיומית, ותחושת האובדן הותירה "חור גדול" בחייה. עורכת התסקיר התרשמה כי מותו הותיר בה לא רק כאב וגעגוע, אלא גם תחושת אובדן של תפקיד משמעותי בזוהרה, דבר שמקשה עליה להתאושש ולמצוא משמעות חדשה בחייה. אימו של המנוח סיפרה כי בבוקר הרצח היה בדרכו אליה, לאחר שביקש לשתפה בדבר מה, ותחושת ההחמצה מאותה שיחה שלא התקיימה מעמיקה את כאבה ומקשה על תהליך האבל וההשלמה עם מותו. האם סובלת מתסמינים של אבל מורכב ומתמשך. לפני מות בנה ניהלה חיים פעילים והתנדבה בקביעות, אך מאז זנחה את עיסוקיה ותחביביה, כולל תחומי האמנות והיצירה, ותיארה תנודות בין תפקוד חברתי לבין קריסה מוחלטת, הכוללת ימים של הסתגרות מוחלטת וחסר תפקוד. עורכת התסקיר ציינה כי תנודות אלו נפוצות באבל, אך במקרים של אבל מורכב הן קיצוניות יותר, כמתבטא במצבה של האם. האם חווה בדידות קשה על רקע ריבוי אובדנים בחייה כיתומה, אלמנה ואם שכולה, ולדבריה "לא יכולה להכיל יותר.. אני נחנקת..".

ל', בתו הבגירה של המנוח, כבת 20, תיארה קשר קרוב ועמוק עם אביה, אותו הגדירה כחבר הכי טוב שלה, חכם, דואג ומסור. לאחר גירושי הוריה עברה להתגורר עמו לאור הקשר הקרוב ביניהם. כיום, היא נאבקת לשוב לאורח חיים תקין מאז מותו. יום לאחר מות אביה פרצה מלחמת "חרבות ברזל". בתו שעדיין הייתה המומה מהטרגדיה, חשה חשופה וחסרת הגנה ללא דמותו המגוננת. אובדן האב בעיצומה של תקופה מאיימת יצר חרדה קיומית הנמשכת עד היום, ונובעת מתחושת פגיעות ואובדן ביטחון בסיסי. במהלך המלחמה איבדה גם 10 חברים שנפלו בקרבות וחבר שנהרג בפסטיבל ה"נובה". על פי התסקיר, הצטברות האובדנים בזמן קצר הקשתה על עיבודם, ובעיקר על התמודדות עם מות האב. כיום היא שרויה לרוב בניתוק רגשי, שמסייע לה לשמור על תפקוד ולהתרחק מהכאב. לפני מות אביה, שירתה בתו בתפקיד מפקדת גדנ"ע ועמדה לצאת לקורס קצינים. לאחר המוות, נאלצה לעבור לבסיס אחר ולתפקיד לא מספק, מה שפגע בדימויה העצמי. מאז, התקשתה בקשרים חברתיים וחווה בדידות ודכדוך עד לסיום השירות. עורכת התסקיר התרשמה כי הטראומה גרמה ל"בידוד טראומטי" - תחושת ניכור הנובעת מהפער בין חוויית האובדן שלה לבין סביבתה.

בתו של המנוח תיארה פגיעה מתמשכת בקשרים החברתיים והבין אישיים, לצד תחושת בדידות שמועצמת מהחוויה שאיש אינו מבין באמת את עומק כאבה. מעגל החברים שלה הלך והצטמצם, והיא חוותה תהליך של "התבגרות פוסט-טראומטית כפויה", נטילת תפקידי בגרות לפני בשלות רגשית כאמצעי הישרדות. עורכת התסקיר התרשמה כי הפגיעה בקשרים החברתיים פוגעת גם בתחושת השייכות וביכולתה להיעזר בסביבה בהתמודדות עם האובדן. הבת חווה תחושת בדידות, מלווה בכאב על החמצת נוכחותו של אביה בצמתים חשובים בחייה, כמו שחרור מהצבא וחתונה. מאז מותו, נפגעה תחושת ה"משפחתיות" עברה - הקשר עם אחיה הקטנים, שהתגוררו עם אימם והיו במשמורת משותפת עם אביהם, הפך רופף. היא תיארה את משפחתה כמתפרקת, והביעה חשש שהעדר דמותו המחברת של האב יוביל לפירוק הקשרים המשפחתיים.

בפרק הסיכום, ציינה עורכת התסקיר כי התרשמה מהמנוח כאדם רגיש, בעל תחומי עניין רבים וקשרים משפחתיים עמוקים, ששימש גורם מאזן ומחבר. מותו היווה עבור האם והבת אובדן של דמות מרכזית, עוגן רגשי וציר זהותי. האם מתמודדת עם אובדן תפקיד זהות, והבת, בשלב גיבוש זהותה, איבדה את הבסיס הבטוח שתמך בהתפתחותה. שתיהן מצויות עדיין בשלבים מוקדמים של עיבוד האבל, ודורשות תמיכה מקצועית ממנה נמנעו עד כה. הן ציינו כי אף עונש לא ישיב את שאבד, אך ענישה מחמירה תוכל לשקף הכרה בסבלן, לאפשר הקלה מסוימת ולסייע בשיקום חייהן. נוכח תמונת הנזקים הרחבה, סבורה עורכת התסקיר כי יש להטיל על הנאשם גם פיצוי כספי משמעותי. ביום 8.5.25, הוגש לעיונו תסקיר אודות הוריו ואחיו של המנוח מאור. מהתסקיר עולה תמונת נזק קשה בעקבות מותו הפתאומי והטראגי של המנוח. כשנה וחצי לאחר מכן, המשפחה מתקשה לעכל את האובדן ולחזור לשגרה. הדינמיקה המשפחתית השתנתה, והם חווים רגשות קשים ופחד ממשי מאירוע טראגי נוסף. משאביהם מופנים להישרדות יומיומית ושמירה על תפקוד חיצוני. הם מביעים תקווה שגזר הדין ישקף את חומרת הפגיעה והשלכותיה ורואים בתסקיר הזדמנות לבטא את מצוקתם בפני בית המשפט.

משפחת המנוח הורכבה מזוג הורים ומשני בנים, המנוח, שהיה האח הבכור ואח נוסף, צעיר ממנו ב-7 שנים. מדובר במשפחה נורמטיבית, מלוכדת ואוהבת. המנוח תואר כאח מסור ואהוב, שגדל בבית חם ויציב. כיום ההורים אינם עובדים ומתקיימים מקצבאות וחסכוניות, בעוד האח הצעיר מתגורר עמם ומסייע להם כלכלית ובצרכים נוספים. המנוח, בן 35 במותו, עסק במסחר ברכבי יוקרה והיה בעל עסק למכירת פרחים. הוא התגורר עם הוריו והיה עמוד התווך של הבית, אדם רגיש, מלא שמחת חיים, אהוב על משפחתו ועל חבריו. הוא התייחס בכבוד לסובבים אותו, סייע בבית והיה איש סודה של אימו. המשפחה נהגה לבלות יחד, לטפח מסורות ולחגוג יחד ערבי שבת וחגים. מאז מותו, מתקשים בני המשפחה לשוב לשמוח ולהתאחד כבעבר. עבור הוריו היה מקור לגאווה, והם חלמו לראות אותו מקים משפחה ומגשים את עתידו.

באשר לנזקים שנגרמו למשפחת המנוח, תיארו בני המשפחה את רגעי הפגיעה הקשה. האם הייתה עדה לאירוע כולו, והאח הגיע דקות לאחר מכן וחזה בזירה הקשה. מאז, המראות אינם מרפים מהם. הם מתארים את מותו הפתאומי של מאור כטראומה קשה שגרמה לטלטלה עמוקה בכל היבטי חייהם - רגשית, נפשית, תפקודית, חברתית וכלכלית. הבית כולו שרוי באווירת נכאים מתמשכת, והם מתקשים למצוא טעם ושמחה בחייהם או לקחת חלק באירועים חברתיים. עורכת התסקיר התרשמה מהזעזוע העמוק במרקם המשפחתי בעקבות האובדן. המשפחה נמצאת במשבר קיומי שפוגע בתפקוד ובהתנהלות המשותפת. כל אחד שרוי בכאב אישי, והתקשורת ביניהם הצטמצמה למינימום. ארוחות הערב הפכו לשקטות וכואבות, כשכולם חוששים לדבר על הכאב שעלול להצית דמעות ורגשות עזים. תחום נזק משמעותי נוסף למשפחה הוא האובדן של המנוח, שהיה דמות מרכזית, אהובה ומעורבת בחייהם. יחסו החם והדואג להוריו ולאחיו השאיר חור גדול, והיעדרותו מורגשת בכל יום. גם שנה וחצי לאחר האירוע, הפרידה וסופיות המוות ממשיכים לטלטל אותם. הוריו שומרים על זכרונם דרך תמונות, סרטונים וחפצים, ומתמודדים עם רגשות אשמה ושאלות האם יכלו למנוע את המוות.

האב, בן 68, היה בעל קו משלוחים של "שופרסל", אותו מכר לאחר מות בנו במחיר מופחת. עורכת התסקיר ציינה כי הוא מתאבל קשות, חש חוסר אונים וכאב עמוק, ותוהה מה יכול היה לעשות כדי להגן עליו. הפגיעה השפיעה עמוקות על תפקודו הרגשי והתעסוקתי, והוא מתקשה לחזור לשגרה. האב מרבה לשבת מול תמונת בנו ולעיתים לובש את בגדיו של בנו בניסיון "לשחזר" את נוכחותו. בעקבות האסון הפסיק לנהל את עסקו, דבר שהוביל לפגיעה כלכלית משמעותית, ומתקיים כיום בעיקר מקצבאות שונות. האב סובל ממחלות רקע, אך מאז מות בנו מזניח את בריאותו - שוכח תרופות, ומתחמק מבידוקים. נראה כי הוא מתמודד עם הזנחה עצמית פאסיבית. הוא הדגיש את חשיבות השתתפותו בדיונים המשפטיים, שמסייעת לו לשמור על תחושת שליטה והוא מקווה לצדק וגזר דין הולם לנאשם. האם, כבת 62, אינה עובדת. עורכת התסקיר ציינה כי במהלך הפגישה בכתה ללא הפסקה ומותו של בנה ניכר ככאב חד ומציף, כאילו אירע זה עתה. היא סיפרה על נפילות וצריבה בעיניה בעקבות התקפי בכי החוזרים ונשנים מאז הרצח. בעיניים נוצצות ובהתמסרות שיתפה את סיפור לידתו של בנה, כשהיא חיה מחדש את רגעי האושר, ומיד לאחריהם את הכאב העמוק של האובדן וההחמצה. עורכת התסקיר התרשמה כי שהייתה של האם בזירת האירוע השפיעה קשות על מצבה הרגשי, כשהיא מתמודדת עם תחושת כישלון, כמי שלא הצליחה להגן על בנה. תפיסת עולמה התערערה, ובלט כי שקעה באבל עמוק שהקשה עליה לתפקד, עם בכי תכוף, ריק פנימי ותחושת חוסר אונים. היא חשה שאיבדה את תפקידה המרכזי כאמא מגינה, נשארה עם תחושת כישלון ותהייה תמיד "אמא שחסרה ילד". האם חווה טראומה נפשית קשה, מוצפת בזיכרונות חודרניים ושאלות בלתי פוסקות, סובלת משינה מקוטעת ומסיוטים, ולעיתים נרדמת במהלך היום ומתעוררת בזעקות. במהלך המפגש ניכרה תשישות רבה, וניכר כי האבל הכבד פגע בתפקודה היומיומי של האם. בעבר הייתה פעילה ועצמאית, אך כעת מתקשה לבצע מטלות בסיסיות, והמשפחה נדרשת לסייע לה. היא אובחנה עם פוסט טראומה מורכבת, החלה טיפול תרופתי ונפשי, אך היא מתארת שהתהליך קשה והכאב אינו מרפה. חברתית, התרחקה מסביבתה, ממעטת לצאת מהבית ונמנעת מאירועים משמחים. לדבריה, היא מרגישה שאינה עוד מי שהייתה, מתקשה לשמוח ותחושת הניתוק מהסביבה מעמיקה את בדידותה. גם מעקב פסיכיאטרי צמוד וטיפול נפשי מתמשך, לא הביאו להטבה במצבה.

האח, רווק כבן 29, עובד בעבודות שיפוץ קרוב לבית הוריו כדי להיות לצידם מאז התאונה. מגדיר עצמו כ"פועל על אוטומט", מתקשה לבטא רגשות ולא מצליח לבכות מאז המקרה, אך מתאר עייפות נפשית, קשיי ריכוז, שינה ותחושת ניתוק. למרות הקשיים, מסרב לפנות לטיפול. נראה כי תפקודו מהווה עבורו דרך התמודדות, תוך הדחיקה הכאב. נקודת האור היחידה עבורו היא שיעור התורה השבועי שהוא יוזם לזכר אחיו, המעניק לו תחושת שליטה ותמיכה רגשית דרך תגובת הסביבה להוריו. עורכת התסקיר ציינה כי מאז מות אחיו, הוא מצוי בצער ובלבול, ומתאבל בדרכו השקטה. הוא מדחיק את רגשותיו כדי להיות חזק למען הוריו, שחווים בעצמם משבר עמוק. הוא מתאר תחושת בדידות שמלווה אותו גם בתוך המשפחה, שכן הוריו שקועים בכאבם ופחות זמינים לו רגשית. הקשר עימם הפך מורכב, כשהוא חש שמעמדו השתנה, ממי שנתמך למי שתומך. דינמיקה זו מכבידה עליו, במיוחד לאור הדאגה המוגברת וההגנתיות של הוריו, שצמצמו את תחושת החירות והספונטניות שלו. עורכת התסקיר ציינה כי האח, בגילו הצעיר, ממקד את כוחותיו בהשרדות יומיומית ודאגה להוריו, על חשבון התפתחותו האישית, הזוגית והתעסוקתית. שוקפו לו קשייו והצורך בטיפול רגשי לעיבוד האבל, אך הוא סירב והבהיר שאינו מעוניין בטיפול בשלב זה.

בפרק הסיכום, ציינה עורכת התסקיר כי האובדן הפתאומי והטראומטי של המנוח הסב למשפחתו נזק רגשי, נפשי ותפקודי עמוק. כל אחד מבני המשפחה מתמודד עם אבל כבד וטראומה, והיחד המשפחתי נחלש תחת נטל הכאב. מדובר באבל טראומטי מורכב, שפצעיו רחוקים מלהגלית. חייהם האישיים, המשפחתיים והמקצועיים השתבשו, והם נאלצים לגייס כוחות בסיסיים לתפקוד יומיומי. הדיכאון, החרדה והבדידות מלווים אותם, והם זקוקים לתמיכה מתמשכת לשיקום רגשי ארוך טווח. בשל חומרת הפגיעה והאובדן הבלתי הפיך, סבורה עורכת התסקיר כי יש מקום להענקת פיצוי כספי משמעותי למשפחה, כהכרה בכאבם.

חוות הדעת הפסיכיאטריות

בעניינו של הנאשם התקבלה עוד ביום 28.12.23 חוו"ד מטעמו של הפסיכיאטר המחוזי, אשר נערכה במרכז הרפואי לבריאות הנפש לב השרון, ואשר על פי ממצאיה הנאשם אינו סובל ממחלת נפש, הוא כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו. מחוו"ד זו עולה כי הנאשם מאובחן כבעל הפרעת חרדה אובססיבית קומפולסיבית, המאופיינת במחשבות טורדניות בעלות תוכן משתנה ו"טקסים" התנהגותיים נלווים למחשבות אלה, אך אין עדות לקיומה של פסיכופתולוגיה פסיכוטית או אפקטיבית מג'ורית. עוד התרשמו הבודקים מאישיות בסיסית בעלת מאפיינים מצבר B, בעיקר גבוליים ונרקיסיסטיים. מסקנות דומות בדבר היעדרו של מצב פסיכופתולוגיה כלשהו, לצד בוחן מציאות ושיפוט שמורים ותובנה קיימת, גובשו גם בהמשך, למשל בסיכום האשפוז במב"ן מיום 2.12.24.

מנגד, נערכה בעניינו של הנאשם ביום 20.5.25 חוות דעת פסיכיאטרית פרטית, שנערכה על ידי ד"ר רון פלק, מומחה לרפואה פנימית ולפסיכיאטריה. עיון בחוות הדעת, אשר הוגשה לעיונו בהסכמה במסגרת הטיעונים לעונש, מלמד כי היא כוונה במקור על מנת לחלוק על ממצאי נציג הפסיכיאטר המחוזי ולעורר ספק בדבר אחריותו של הנאשם למעשים המיוחסים לו בכתב האישום. במסגרת זו, נטען בחוות הדעת כי ניתן לשער "במידה בלתי מבוטלת את קיומו של מצב פסיכופתולוגיה חולף טרם אירוע הפגיעה, במהלכו ומספר שעות אחר כך".

על רקע זה נבהיר ונדגיש כי הודאתו של הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן פירושה הסכמה מובהקת, חד משמעית ובלתי הדירה לאי התקיימותו של סייג כלשהו לאחריותו הפלילית, לרבות הסייג של אי שפיות הדעת. יתרה מכך, עובר לטיעוני הצדדים לעונש, ולנוכח הערות בית המשפט ביחס לאמור בחוות הדעת מטעם ההגנה, הבהיר הסנגור המלומד כי חוות הדעת מוגשת אך ורק על מנת לפרוש את הנתונים ביחס לנסיבות האישיות של הנאשם, ומבלי שתטען כל טענה ביחס לאחריותו של הנאשם למעשים, לכשירותו לעמוד לדין, לתחולתו של סייג כלשהו לאחריות או אפילו לקרבה לסייג. לפיכך, יובאו כעת מתוך חוות הדעת רק אותם נתונים אישיים-נפשיים, ויושמו החלקים ממנה שעניינם בטענה כי הנאשם היה נתון בעת ביצוע המעשים במצב פסיכוטי.

אם כך, מחוות הדעת עולה כי הנאשם, בן 35, רווק, מתגורר עם הוריו, עובד לסירוגין כטבח ומקבל קצבת נכות. מגיל 17 מוכר עם אבחנה של OCD, בעיקר סביב זהותו המינית, שהביא לפגיעה תפקודית, דיכאון וחרדה. בשנת 2021 אובחן עם OCD חמור, ומאז נמצא במעקב. כיום מצבו יציב, עם שיפור תעסוקתי מסוים. לאחר התאונה, פונה הנאשם לחדר מיון עם שבר ועבר ניתוח אורתופדי. הנאשם, בן שני לארבעה אחים, גדל בבית רווי מריבות ואווירה לחוצה. אביו דומיננטי וביקורתי, ואמו תוארה כחסרת נוכחות וסובלת בעצמה מקשיים. מגיל צעיר סבל מפחדים, ללא מענה רגשי מהוריו. חברתית היה מבודד, אובחן עם לקויות למידה ואיבוד עניין בלימודים כבר בבית ספר יסודי. בגיל 17 החלו מחשבות כפייתיות מלוות בטקסים להרגעת החרדה, בעטיין טופל תרופתית ופסיכולוגית. בצבא שירת בתפקידים שונים, ללא עבירות משמעת חמורות. לאחר השחרור התקשה לשמור על רצף תעסוקתי בשל במחשבות טורדניות על זהות מינית, שפגעו משמעותית בתפקודו.

בפרק הדיון וסיכום, ציין הפסיכיאטר כי הנאשם סובל מ-OCD מגיל צעיר, על רקע ילדות במשפחה לא יציבה, מאימת ונטולת חום, שהובילה לחרדה קשה ואישיות ילדותית ותלותית שלא הבשילה לעצמאות. קיים בלבול עמוק סביב זהותו המינית, שפוגע בקשריו החברתיים, המשפחתיים והתעסוקתיים. כמו כן, ניכר קושי בהבנת סיטואציות חברתיות. הפסיכיאטר התרשם מקיומה של הפרעת אישיות מצבר B עם קווים אנטי-סוציאליים, נרקיסיסטיים וגבוליים. עדויות לעונש

עובר לטיעוני הצדדים נשמעו דבריהם של מספר בני משפחה כואבים.

אביו של המנוח מאור ז"ל, הודה על ההזדמנות להשמיע את קולו, וסיפר כי בנו היה אדם טוב לב ונדיב. הוא אמר כי אין כאב גדול יותר לאב מאשר לקבור בן, הביע זעזוע מכך ששני אנשים איבדו את חייהם על רקע ויכוח בכביש וקרא להטיל עונש הולם ומרתיע. הוא סיפר שמאז האסון חייו נהרסו, הוא מכר את עסקו, שילם חובות שלא חויב בהם, מתוך אמונה דתית, וכל רכושו הושקע בהלוויה ובשימור זכר בנו. רעייתו מטופלת בטיפול תרופתי ומצב המשפחה כולו קשה - אין יותר שבתות או חגים. את דבריו סיים בבקשה שבית המשפט יגזור עונש שירתיע נהגים מלנהוג בפזיזות.

רעייתו של המנוח אייל ז"ל, הציגה צילום של המנוח עם חמשת ילדיו, שנותרו יתומים, ומתמודדים מדי יום עם כאב האובדן, וביקשה שזו תונח לפנינו בעת כתיבת גזר הדין. היא תיארה את המנוח כאיש משפחה, בן זוג אהוב, אב לחמישה ואיש הייטק מוכשר, אהוב ומוערך, שתרם מזמנו לקהילה וילדים. מתוך חמשת ילדיו, שניים משותפים להם ושלושה מנישואיו הקודמים שגדלו בביתם, לרבות הבת הבכורה שגרה עמם במשמורת מלאה מאז גיל 12. לדבריה, כל אחד מהילדים נפגע בדרכו, ובמיוחד שני ילדיהם הקטנים שחוו גרסיה קשה. עוד הוסיפה כי המנוח היה החבר הכי טוב שלה, בן זוג שמצאה בשלב מאוחר בחייה, ואובדנו הותיר חלל עצום שהיא אינה יודעת אם תוכל למלא. מאז האירוע היא סובלת מהתקפי חרדה, מתקשה לישון, נותרה ללא מקור פרנסה ונושאת לבדה את האחריות לגידול הילדים. היא ביקשה להטיל על הנאשם את העונש המרבי - למען ילדיה, כהכרה באובדן, וכדי לייצר הרתעה. לדבריה, יש להעביר מסר שנהיגה פרועה גובה חיים ורכב אינו כלי נשק. עוד ביקשה כי גזר הדין יתייחס למקרה של אייל כאל מקרה עצמאי, ושהעונש ישקף את חומרתו.

גם אביו של הנאשם ביקש, מצדו, לומר מספר מילים למען בנו, וציין כי מבלי להפחית מעצמת הצער והכאב על שאירע, איש לא רצה בתוצאה זו. לדבריו, אדם במצב רגיל לא היה פועל כמתואר בכתב האישום, במיוחד כשהנאשם כלל אינו מכיר את הקורבן ואין ביניהם סכסוך. עוד הוסיף כי הנאשם מצוי כיום בטיפול תרופתי וחלה הטבה במצבו. טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה, ציין בפתח דבריו כי הנאשם נעדר עבר פלילי, אך לחובתו עבר תעבורתי, כמפורט בגיליון הרישום התעבורתי (1/ע). עוד הדגיש ב"כ המאשימה כי מדובר באירוע טראגי שבמסגרתו קיפחו את חייהם שני אנשים צעירים, חפים מכל פשע, והותירו מאחוריהם משפחות המומות וכואבות. המנוח אייל ז"ל, כבן 46 במותו, היה נשוי בשנית ואב לחמישה ילדים, מתוכם ארבעה קטינים. המנוח מאור ז"ל, כבן 35 במותו, הותיר אחריו זוג הורים ואח. באשר לפגיעה בערכים המוגנים, טען ב"כ המאשימה כי מעשיו של הנאשם גרמו לפגיעה קשה ובלתי הפיכה בערך המוגן והעליון של חיי אדם. לדבריו, שני קורבנות תמימים קיפחו את חייהם באירוע טראגי, כאשר אייל ז"ל נסע בכביש ומאור ז"ל עמד על המדרכה, מבלי שידעו כי אלו יהיו רגעיהם האחרונים. התוצאה הקשה מנשוא משליכה על עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, אשר מצויה ברף הגבוה ביותר. עוד נפגעו ערכים נוספים, ובראשם שלומם הגופני והנפשי של כלל משתמשי הדרך, נוכח נהיגתו הפרועה של הנאשם. התנהלותו לאחר האירוע - נטישת הזירה מבלי להגיש עזרה או לבדוק את מצבה של אם הקורבן, שהייתה במקום, מלמדת, גם אם לא הבשילה לכדי הרשעה בעבירת הפקרה, על אדישות מוחלטת לחיי אדם. התובע ציין כי גם באירועים המאחורים, הכוללים אלימות כלפי השוטרים, יש משום פגיעה חמורה בערכים של שמירה על שלום הציבור ועל שלומם של אנשי כוחות הביטחון בעת מילוי תפקידם בשמירה על שלטון החוק.

ב"כ המאשימה התייחס לפסיקת בית המשפט העליון בנוגע למדיניות הענישה בעבירות המתה באדישות ובקלות דעת, לאור הרפורמה בעבירות ההמתה והצורך בהחמרת הענישה בעקבותיה. הוא הפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון בעפ"ג 16607-09-24 אלכמלאת נ' מ"י (4.5.25), וציין את דברי כב' השופט אלרון לענין החמרת הענישה הנדרשת בעקבות הרפורמה, גם בעבירות המתה באדישות בהקשר תעבורתי, ולא רק באירועים אלימים מובהקים.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ציין ב"כ המאשימה כי מדובר באירוע שלא היה צריך להתרחש. אין היכרות מוקדמת או סכסוך בין הנאשם לבין המנוחים. לאחר שאייל השלים את העקיפה היה על כל אחד מהצדדים להמשיך בדרכו, אך הנאשם בחר לפתוח במרדף שנמשך כ-4 ק"מ, במהירות מופרזת של עד 139 קמ"ש, במקום 70 קמ"ש, עד לפגיעה הקטלנית באייל ובהמשך גם במאור. התובע הדגיש כי כבר בשלב בו ניגח הנאשם את גלגלו האחורי של האופנוע, ולאחר שאייל הצליח להתייבב והם המשיכו בתנועה, היה בידי הנאשם לחדול ממעשיו ולא להביא לתוצאה הטראגית, אך הוא לא עשה כן. התובע התייחס גם להתנהלותו של הנאשם לאחר האירוע, כאשר במקום להוסיף עזרה הוא פנה לאימו ההמומה של מאור, אמר לה "תירגעי תירגעי", ניסה לגנוב רכב ובהמשך גנב משאית שהגיעה למקום ונסע בה לביתו, למרות שלא היה מורשה לנהוג בה. לדבריו, מכלל התנהגותו של הנאשם, מהמפגש הראשון עם אייל ועד לאחר מעצרו, ניכרת אדישות מוחלטת לחיי אדם וחומרה אדירה במעשיו.

עוד הדגיש ב"כ המאשימה את הנזק העצום שנגרם בעקבות מעשיו של הנאשם, והפנה לארבעה תסקירי נפגעי עבירה, שלושה מטעם משפחתו של אייל ואחד מטעם משפחתו של מאור, המלמדים על נזקים נפשיים, משפחתיים, פיזיים וכלכליים, המתמשכים עד היום. לטענתו, קיימת הצדקה ברורה לענישה מחמירה, שתתרום ולו במעט לתהליך ההחלמה הארוך של המשפחות.

התובע התייחס למדיניות הענישה הנוהגת, וציין כי עמדת המדינה, 18 שנות מאסר בפועל לצד ענישה נלווית, כפי שהוצגה בהסדר הטיעון, משקפת ענישה ראויה שגובשה לאחר הליך גישור ממושך. בהקשר זה הפנה לשני פסקי דין של בית המשפט העליון שניתנו לאחר הרפורמה בעבירות ההמתה, העוסקים בענישה בעבירות המתה על רקע תעבורתי. ב"פ"ג 43278-08-24 לולו נ' מ"י (9.2.25), נקבע מתחם ענישה של 18-22 שנות מאסר, ונגזרו 20 שנות מאסר בפועל, שהופחתו ל-18 שנים בבית המשפט העליון. באותו מקרה הבחין בית המשפט העליון בין מקרי רצח באדישות המלווים באלמות, לבין אלו שמקורם באירועים תעבורתיים, בהתבסס על שני רציונליים. האחד, כי נהיגה ברכב אינה כוללת יסוד אלים והרכב אינו כלי נשק מטבעו, והשני, כי מקרים אלו אינם מכוונים כלפי קורבן מסוים. לטענת התובע, הבחנות אלו אינן מתקיימות במקרה דנן. מצבו הנפשי של הנאשם מעיד על רצון לפגוע. הוא רדף אחרי אייל במשך כ-4 ק"מ, נצמד אליו, ניגח את אופנועו ולבסוף גרם למותו. אף שמדובר באירוע תעבורתי, מתקיים בו יסוד אלים, כאשר הרכב שימש, בשלב מסוים, ככלי נשק. בנוסף, מדובר במעשה מכוון כלפי קורבן מסוים, אייל, בעוד הפגיעה במאור לא הייתה מכוונת. שני מאפיינים אלה מחמירים את נסיבות האירוע לעומת עניין לולו, במיוחד נוכח העובדה שבמקרה הנדון קופחו חייהם של שניים. עוד הפנה לפסק הדין בעניין אלכמלאת, שלטענתו דומה יותר למקרה לולו מאשר לעניינו. גם שם הרציונליים דומים, ולכן האלמנטים הנוגעים לחומרה היתרה בעניינו, חלים גם אל מול מקרה זה. באותו מקרה, נקבע מתחם ענישה של 17-21 שנות מאסר, והושתו 17.5 שנות מאסר בפועל. ב"כ המאשימה עתר למתחם כולל בגין כלל האירועים, הנע בין 18 ל-23 שנות מאסר בפועל. הוא ציין כי ניתן היה, נוכח ערך קדושת החיים והפסיקה, לשקול מתחמים נפרדים לכל אחד מהמנוחים ולפגיעה בשוטרים, אך משמדובר באירוע אחד, מסכת נסיבות אחת והתנהלות אחת, הוחלט על מתחם אחד, גם בשים לב למתווה הסדר הטיעון.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ציין התובע כי לנאשם, יליד 1989, אין עבר פלילי, אך לחובתו 7 הרשעות תעבורה קודמות, לרבות נהיגה במהירות מופרזת ונהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול, שהובילו לפסילת רישיונו. בעיותיו הנפשיות אינן שנויות במחלוקת, היו ידועות עוד במהלך החקירה, ובאו לידי ביטוי בחוות דעתו של הפסיכיאטר המחוזי, ובשלל מסמכים רפואיים נוספים המעידים כי הנאשם סובל מהפרעות אישיות. מצבו הנפשי קיבל משמעות בגיבוש הסדר הטיעון ובעמדה העונשית שהוצגה במסגרת הסדר זה, והוא זה שמוביל גם לטיעון שיש למקם את עונשו בתחתית מתחם הענישה, חרף העובדה שבמקרה אחר, לאור הפסיקה, עברו התעבורתי ושיקולי ההרתעה, היה מקום למקם את עונשו גבוה יותר. לטענת התובע, אין מקום להקל עם הנאשם על בסיס מצבו הנפשי מעבר למשקל שכבר ניתן. כמו כן צוין כי העדר תסקיר שירות מבחן אינו עומד לחובת הנאשם, אך מקשה ללמוד על קיומה של חרטה ונטילת אחריות אמיתית.

באשר לפיצוי, ביקש ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם את העונשים המקסימליים לגבי כל אחת ממשפחות הקורבנות, בהתחשב בהיקף הנזק שנגרם ובכך שמצוקה כלכלית של נאשם או משפחתו אינה שיקול בקביעת הפיצוי. בנוסף, עתר לפסילת רישיון לצמיתות, לאור התנהלותו, תוצאות מעשיו, עברו התעבורתי ובעיותיו הנפשיות, וכן על נהיגה ללא רישיון מתאים. בהתאם לכך, עתר ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם 18 שנות מאסר בפועל מיום מעצרו, מאסר על תנאי, פסילת רישיון נהיגה לצמיתות לגבי כל סוגי הרכב ופיצוי מקסימלי למשפחות הקורבנות. ב"כ הנאשם, טען כי כבר מקריאת כתב האישום ברור שמדובר באירוע לא שגרתי שאינו מצריך חוות דעת על מנת לתהות ביחס למצבו הנפשי של הנאשם. לדבריו, אדם המבצע מעשה כזה, שרואה מראות מחרידים, אומר לאימו של המנוח "תירגעי תירגעי", עולה על משאת לביתו, ומשתף את אביו ואחיו בסיפורים דמיוניים, וכן התנהגותו המוזרה במעצר, העלו סימני שאלה לגבי מה התרחש שם. הסנגור הבהיר כי הסדר הטיעון שגובש נעשה בין היתר על רקע מורכבות המצב. לטענתו, ברור שהנאשם לא יצא לאחר 16 שעות עבודה, עלה על הכביש וקיבל החלטה לרצוח. הוא הזכיר כי הנאשם סובל מהפרעה נפשית קשה מאז גיל 17. לטענתו, האירוע הוא גם טרגדיה עבור הנאשם עצמו, ויש להתחשב במצבו הנפשי בגזר הדין.

באשר למדיניות הענישה הנוהגת, התייחס ב"כ הנאשם לטיעוני המאשימה בנוגע למתחם העונש ולפסיקה שהוצגה, וטען כי המאשימה בחרה להשוות את המקרה לשני אירועים חמורים יותר, ואף ביקשה לאבחן אותם לחומרה. הסנגור התייחס תחילה לפסק הדין בעניין לולו, ושאל כיצד עניינו של נאשם הלוקה בנפשו, אשר עולה על הרכב לאחר 16 שעות עבודה יכול להיות חמור יותר מזה המתואר באותו מקרה קודם. באשר לפסק הדין בעניין אלכמלאת, ציין הסנגור כי באותו מקרה הנהג היה שיכור בעת ביצוע העבירה, בעוד הנאשם בעניינו לא היה תחת השפעת סמים או אלכוהול. לכן, לשיטתו, אותם פסקי דין מהווים לכל היותר גבול עליון בעניינו. הוא לא התעלם מכך שקיימים גם מאפיינים מחמירים בעניינו, ובראשם העובדה שמדובר בשני קורבנות, אך הדגיש כי אין להתעלם מהנסיבות האישיות החריגות של הנאשם כמתואר בחוות הדעת שהוגשה בעניינו.

הסנגור טען שהתיק לא נוהל בתחילה לשווא, שהרי אחת מעבירות הרצח שיוחסה בתחילה לנאשם הומרה בעבירה של המתה בקלות דעת, כך שאין לזקוף לחובת הנאשם את הניהול החלקי של ההליך. כעת מתבקש בית המשפט לא רק לכבד את ההסדר, אלא גם להימנע ממיצוי מלא של הדין בגדרו, ונוכח הנסיבות המיוחדות של המקרה, התהפוכות שעברו בדרך ומצבו הנפשי המורכב של הנאשם, עומדת לבית המשפט האפשרות לחרוג כלפי מטה מעונש של 18 שנות מאסר. לטענת ב"כ הנאשם, מתחם הענישה בתיק זה יכול להתחיל מ-14 שנים, ולכן גם עונש של 15 שנות מאסר הוא חמור, במיוחד עבור אדם שמעולם לא נשא בעונש מאסר. הסנגור הדגיש כי הנאשם ירצה את עונשו לא כאדם רגיל, אלא כאדם חולה מאוד, הנע בין מצבים נפשיים קשים, שחלק מתקופת מאסרו צפוי לרצות במסגרת מב"ן של שירות בתי הסוהר. לטענתו, יש להביא בחשבון גם את האפשרות לשיקומו של הנאשם, שתלויה ביכולתו להשתלב בתהליכים טיפוליים שיאפשרו לו בעתיד להופיע בפני ועדת שחרורים. לצורך כך, הוא חייב להיות משובץ באגף רגיל, אך הסיכוי לכך נמוך ביותר ויש להתחשב בכך בגזר הדין. עוד טען כי ניתן להטיל עונש שישקף הן את חומרת המעשה ותוצאותיו, והן את הסלידה החברתית ממנו, אך מבלי לאבד את הממד האנושי, תוך מתן תקווה לנאשם, גם אם הדרך ארוכה.

באשר לעתירת המאשימה לפסילת רישיון הנהיגה לצמיתות, ציין הסנגור כי אין בכוונתו להעלות כל טענת נגד. בנוגע לפיצוי, מסר כי הקשיב לדברי בני משפחות המנוחים ועיין בתסקירים שהוגשו בעניינם, ואין ספק כי הם ראויים לפיצוי. עם זאת, בהתחשב בכך שמדובר באירוע פל"ד, אין הכרח להטיל את מלוא סכום הפיצוי, ודבר לא ייגרע מבני המשפחות גם אם הפיצוי שייקבע יהיה מתון. עוד טען הסנגור כי מצבו הכלכלי של הנאשם קשה, וכי מדובר באדם חסר כל, אשר התגורר עד למעצרו בבית הוריו, עבד אחת לשבועיים והתמודד עם מחלת נפש. לשיטתו, חיוב בפיצוי כספי משמעותי עלול להטיל נטל על כתפיהם של הוריו, שהינם חסרי אמצעים. לבסוף שמענו גם את דברי הנאשם עצמו אשר פנה אל משפחות המנוחים והביע צער על שאירע. הוא הבהיר כי לא הייתה לו כל כוונה לגרום לתוצאות הקשות, ואמר שהלוואי וכל זה לא היה קורה.

דיון והכרעה

בטרם נפנה למלאכת גזירת דינו של הנאשם נבקש לייחד כמה מילים של השתתפות בצער לבני משפחות המנוחים, אייל ומאור, זכרם לברכה. אנו ערים כמובן לכך שאין במילים שבפינו נחמה או מזור לכאב העמוק בו אתם שרויים, אך אנו תקווה כי בכך שנעלה על הכתב את הרושם שקיבלנו מדבריכם ומהתסקירים שהוגשו, נסייע לכם במידת מה בתהליך השיקום וההחלמה. אייל תואר על ידכם כאדם טוב לב, נדיב, שמח, בעל חושהומור, שאהב לרכב על אופנועים, לגלוש, לצלול, לצייר ולשמוע מוזיקה, אבל מעל הכול היה איש משפחה מסור ואוהב לחמשת ילדיו, לרעייתו-אהובתו, ולאמו אליה היה קשור בכל נימי נפשו. מאור, אדם חרוץ וירא שמיים, שכל חייו חגו סביב הוריו ואחיו הצעיר, אותם הותיר המומים ואבלים לאחר מותו. ראינו אתכם, בני המשפחה, על דוכן העדים ובאולם המשפט, הערכנו את מחויבותכם לזכר אהוביכם וקראנו לעומק את הקשיים עמם אתם מתמודדים בעקבות קטיעת חייהם בטרם עת. דעו לכם שהרושם שהותרתם לא ימחה מליבנו, וכי אנו מאמינים ומאחלים כי בתום ההליך תדעו לרתום את כוחותיכם, ואת כל הטוב שהעניקו לכם אייל ומאור בחייהם, על מנת לשקם את עצמכם ואת היקרים לכם, ולהמשיך הלאה בחייכם, למרות הקושי העצום הכרוך בכך. וכעת - למעשיו של הנאשם ולעונש המתחייב כתוצאה מהם.

קביעת מתחם העונש ההולם למעשים

על פי המתווה שנקבע בתיקון 113 לחוק, מצווים אנו לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם, וזאת בהתאם לעיקרון המנחה בענישה, הוא עקרון ההלימה, ותוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בערכים אלה, למדיניות הענישה הנוהגת ולמכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

באשר לערכים החברתיים שנפגעו, הרי ראשית לכול ומעל הכול, פגע הנאשם פגיעה אנושה ורחבת היקף בערך המקודש ביותר - ערך חיי האדם. בהתנהגותו החמורה והמתמשכת הביא הנאשם למותם בטרם עת של שני אנשים שונים, שני עולמות מלאים, ושינה לנצח, לרעה וללא היכר, את חייהן של שתי משפחות שונות, ואת חייהם של חברים, מכרים ואוהבים. בנוסף, פגעו מעשיו של הנאשם פגיעה ממשית בערכים חשובים נוספים, ובהם מניעת הסיכון לשלומם של משתמשי הדרך, בשים לב לנהיגתו הפרועה והמסוכנת המתוארת בעובדות כתב האישום המתוקן, הצורך לספק עזרה ראשונה ומהירה לנפגעים בכביש, צורך ממנו התעלם הנאשם לחלוטין, בעוד הוא פוגע בקניינם של עוברי אורח שנעצרו על מנת להגיש סיוע, בניסיון נטילת רכב הקיה ובהימלטותו מהמקום במשאית, ללא אישור וללא רישיון מתאים. לבסוף, יש להזכיר את הערכים הכרוכים בפעולתם של אנשי מערכת אכיפת החוק, ובראשם השוטרים, אלה שהגיעו לביתו של הנאשם לעצרו ואלה שהיו מעורבים בהמשך בהובלתו ובחקירתו, אשר היו חשופים לקללות, גידופים, יריקות ואף אלימות בוטה לשמה מצידו.

גם מכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ובראשן העבירה של רצח באדישות, מצויות ברף חומרה גבוה מאד. נזכיר כי האירוע כולו החל במפגש בכביש ראשי, בין רכב לאופנוע המבקש לעקפו, מפגש מהסוג המתרחש מדי יום בעשרות, אם לא מאות, מקרים בכבישי ארצנו, ואשר מסתיים דרך שגרה ללא כל פגע. אלא שהנאשם, מטעמיו שלו, וללא כל עילה או הצדקה, בחר לנהוג אחרת, ומנע את ניסיונות העקיפה של אייל, הן מימין והן משמאל, כאשר סטה בחדות פעם אחר פעם ברכבו בכדי לחסום את נתיב נסיעתו של האופנוע ולמנוע ממנו לעקפו. כבר בשלב ראשוני זה מדובר היה בהתנהגות פרועה וחריגה, אשר סיכנה סיכון ממשית את שלומו של אייל ואת שלומם של יתר הנוסעים בעורק תחבורה מרכזי ביותר. אלא שבכך לא תם האירוע, אלא רק החל, שכן גם לאחר שהצליח לבסוף רוכב האופנוע לעקוף את רכבו של הנאשם, ולהתרחק ממנו בנסיעה מהירה, לא התקררה דעתו של הנאשם. ההפך הוא הנכון, הנאשם בחר במודע לפתוח במרדף אחר האופנוע, בנסיעה מהירה ומסוכנת, תוך שסטה בחדות בין נתיבים ועקף כלי רכב רבים בכביש.

כאשר שבו כלי הרכב ונפגשו, בסמוך לצומת היציאה ליישוב אודים, ניסה רוכב האופנוע לחמוק מהנאשם, בכך שעבר לנתיב הימני, שהיה מיועד לתחבורה ציבורית בלבד, אך הנאשם המשיך במרדף אחריו, סטה בחדות אף הוא לנתיב הימני, במהירות של 139 קמ"ש לכל הפחות, מהירות כפולה מהמהירות המותרת במקום, נצמד עם רכבו לאופנוע, ואז פגע עם חזית רכבו בגלגל האחורי של האופנוע וגרם לו לסחרור. אייל אמנם הצליח לייצב את נסיעת האופנוע, והמשיך בנסיעה מהירה, אך לענייננו יש להתמקד בנאשם, בתגובותיו ובהלך נפשו. בשלב זה, לאחר אותה פגיעה ראשונה במהירות גבוהה ביותר, שגרמה לסחרור, על סף אובדן השליטה באופנוע, היה הנאשם ער, ללא כל ספק, לסיכון הרב שהתנהגותו מקימה לשלומם ולחיי של רוכב האופנוע, שהרי התוצאות הקרובות לוודאי, אם לא הוודאיות, של אובדן שליטה ברכב דו גלגלי במהירויות שכאלה, ברורות לכל בר דעת. אף על פי כן, המשיך הנאשם לנסוע במהירות אחר האופנוע, ולמרות שהיה בדרכו לביתו בנתניה, רדף אחר האופנוע ימינה לתוך נתיב היציאה ליישוב אודים, ומספר שניות לאחר מכן, פגע בעוצמה עם חזית רכבו בחלקו האחורי ימני של האופנוע, כשהוא שווה נפש לאפשרות גרימת מותו של אייל. כתוצאה מהפגיעה, הוטח אייל מהאופנוע ומותו נקבע במקום. בנוסף, עלו הרכב והאופנוע על המדרכה, פגעו במאור, וגרמו למותו המיידי, לעיני אמו ההמומה.

כפי שניתן לראות, לא מדובר היה באירוע קצר, הכרוך בתגובה ספונטנית כלפי התנהגות שנתפסה כפרובוקטיבית, אלא בהתנהלות מתמשכת ורב-שלבית, לאורך זמן ומרחק, כשבכל רגע נתון יכול היה הנאשם לחדול מהמרדף ולמנוע את התוצאות הבלתי נסבלות להן גרם. לפיכך, בצדק טען התובע המלומד כי אדישותו של הנאשם כלפי התוצאות האפשריות של התנהגותו והזלזול שהפגין כלפי חיי אדם, באו לידי ביטוי לא רק באותה פגיעה אחרונה אלא לאורך המרדף כולו. הנאשם יכול היה לאפשר לאייל לעקוף אותו ולנסוע לדרכו, ולא לנסות למנוע ממנו את המעקף בסטיות חדות ומסוכנות בין נתיבים. לאחר השלמת העקיפה, יכול היה הנאשם לאפשר לאייל להתרחק על אופנוע, כפי שביקש לעשות, ולא לפתוח במרדף. לאחר שהחל במרדף, והבין כי אייל מנסה להתחמק וכי המשך הנסיעה אחריו כרוכה בנסיעה במהירות מופרזת, בעקיפות מסוכנות ובסטייה מנתיבים, תוך גרימת סיכון לעוברי אורח, יכול היה הנאשם להאט ולסיים את האירוע. כאשר הבחין כי האופנוע סטה לימין ומנסה להימלט דרך הנ"צ, יכול היה להימנע מהמשך המרדף, אך בחר לסטות ימינה, להיצמד לאופנוע, ואז פגע בו וכמעט והוביל לאובדן השליטה עליו. בנקודה קריטית זו רמת הסיכון הייתה ברורה ומובהקת, וניתן היה לצפות כי גם מי שנטל עד כה סיכונים בלתי מידתיים ונטולי הצדקה, יבין כי הוגדשה הסאה. אלא שהנאשם לא ניצל גם הזדמנות אחרונה זו על מנת להימלך בדעתו ולמנוע את מימוש הסיכון, המשיך במרדף, פנה ליציאה לעבר אודים, פגע חזיתית באופנוע וגרם למותם המיותר של אייל ושל מאור. לנאשם היו אפוא הזדמנויות רבות למנוע את הסיכון ואת התמשכותו, והוא לא עשה כן גם לאחר שעוצמת הסיכון הלכה והתעצמה לנגד עיניו, ומשלא עשה כן עליו לשאת במלוא חומרת התוצאות של מעשיו.

גם התנהלותו של הנאשם לאחר הפגיעה ראויה לכל גינוי. הנאשם לא טרח להזעיק כל עזרה, והתייחס לאמו של מאור, אשר זעקה ובכתה בעקבות הפגיעה בבנה, ללא כל ביטויי אמפתיה. כשנעצרו במקום עוברי אורח על מנת להושיט עזרה לנפגעים, כל שעניין את הנאשם היה להימלט מהמקום, תחילה בניסיון שלא צלח להתניע את רכב הקיה, תוך שהילך אימים על בעלת הרכב, ובהמשך, בנטילת המשאית, ללא הסכמת בעליה, ונסיעה בה, ללא רישיון נהיגה מתאים וללא פוליסת ביטוח בת תוקף, עד לביתו שבנתניה. עוד נזכיר לחומרה את התנהגותו המזלזלת, המאיימת, הפוגענית והאלימה של הנאשם כלפי השוטרים, הן בביתו והן בתחנת המשטרה שבה נעצר ונחקר. לבסוף, נשוב ונעלה בעיני רוחנו, מבלי להרחיב, את הנזקים הקשים מנשוא שהסב הנאשם לבני משפחתם של המנוחים, אייל ומאור, את החלל שהותיר לכתם בנפשם ובליבם של כלל אוהביהם ואת ההשלכות ארוכות הטווח שילוו את בני המשפחה בדרכם הארוכה אל הנחמה ואל השיקום, הכול כמתואר בתסקירים המפורטים שהוגשו בעניינם ובדברים שמסרו לאוזננו.

עמדנו עד כה על הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, על מידת הפגיעה בהם ועל מכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. כל שנוטר לצורך קביעת המתחם הוא ניתוח מדיניות הענישה הנוהגת. בנושא זה חלו בשנים האחרונות תמורות משמעותיות, בעטייה של הרפורמה בעבירות ההמתה, שנחקקה בתיקון 137 לחוק, ועל כן מחייבת סוגיה זו מספר הבהרות. נציין, כי בעבר הלא רחוק נדרשנו כבר פעמיים לסוגיה זו והרחבנו בתיאור ההתפתחויות שחלו, וההצדקות שניתנו להן, ביחס להחמרה המתחייבת בענישת מקרי המתה באדישות, בהשוואה למצב שקדם לרפורמה. את הקורא המתעניין נפנה בהקשר זה לגזרי הדין שניתנו בבית משפט זה בתפ"ח 4585-07-22 מ"י נ' אלכמלאה (9.7.24) ובתפ"ח 15985-08-22 מ"י נ' פלוני (2.7.25), ובפסקאות הקרובות נסתפק בתמציתם של דברים, ונתמקד בעיקר בהשלכותיהם על ענייננו שלנו.

על החמרת הענישה בעבירות ההמתה באדישות בעקבות הרפורמה בעבירות ההמתה כפי שצינו, עיון בפסיקת בית המשפט העליון בשנים שחלפו מאז חוקק תיקון 137 לחוק, מלמד שאחד ממרכיביה המרכזיים של הרפורמה הנו החמרה ניכרת ביחסם של בתי המשפט כלפי מעשי המתה המבוצעים תחת יסוד נפשי של אדישות. כידוע, עד לתיקון חסו מעשי המתה באדישות תחת עבירת ההריגה, לצד מעשי המתה בקלות דעת, ואילו כעת, בעקבות הרפורמה, מסווגים הם תחת עבירת הרצח, לצד מעשי המתה מכוונים. ראו בהקשר זה דברי כב' השופט אלרון, מתוך פסק הדין בע"פ 2079/22 חוג'יראת נ' מ"י (להלן: "ענין חוג'יראת"):

"מבין השינויים המשמעותיים שחוללה הרפורמה בעבירות ההמתה הוא מיקומו בחוק העונשין של מעשה המתה אשר נעשה ביסוד נפשי של אדישות (להלן: רצח באדישות). בעוד שעובר לרפורמה שכנו מקרים אלו, ככלל, תחת עבירת ההריגה (סעיף 298 לחוק, בנוסחו קודם הרפורמה), אשר העונש המרבי בצידה היה 20 שנות מאסר בפועל (ע"פ 1978/21 מדינת ישראל נ' עמאש, פסקה 13 (7.6.2023)); עתה חקוקים מקרים אלו תחת עבירת הרצח "הבסיסית" לפי סעיף 300(א) לחוק, לצד מעשה המתה ביסוד נפשי של כוונה.

יודגש כי בכך ביקש המחוקק לבטא הן מגמת החמרה ערכית-נורמטיבית המגולמת בתיוגו של הממית האדיש - כרוצח; הן מגמת החמרה בענישה כאשר העונש המרבי בגין מעשה המתה באדישות הוא עונש מאסר עולם. יתר על כן, המחוקק פסע צעד נוסף ביחס לממית האדיש בכך שקבע כי מעשיו אף יכולים לעלות כדי עבירת רצח בנסיבות מחמירות (סעיף 301א(א) לחוק) אשר העונש בצידה הוא מאסר עולם חובה (ע"פ 2649/21 סילברה נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (19.2.2023)).

כן ראו האמור בע"פ 6063/21 מ"י נ' יאסין (26.3.24) (להלן: "ענין יאסין") פס' 41-43:

"ניתן אפוא לראות ברפורמה בעבירות ההמתה גילוי דעת מובהק של המחוקק בדבר החמרה מהותית, ערכית ועונשית במקרה של רצח באדישות. כך במספר מובנים - בתיגו של הממית באדישות כ"רוצח" על כל המשתמע מכך; ב"אות הקין" שיישא בעקבות מעשיו; ובקביעת מאסר עולם כעונש המרבי במקרה של המתה באדישות (ע"פ 2654/22 מדינת ישראל נ' דישלבסקי, פסקה 10 (6.12.2022) (להלן: עניין דישלבסקי)).".

סיכום תמציתי של ההלכה הנוהגת ניתן להביא מפסק הדין בע"פ 320/23 אשטה נ' מ"י (11.5.25) (להלן: "עניין אשטה"), שניתן פה אחד לפני כחודשיים בלבד:

"אחת מתכליותיה המרכזיות של הרפורמה בעבירות ההמתה (חוק העונשין (תיקון מס' 137), התשע"ט-2019, ס"ח 230 (להלן: הרפורמה)) היא החמרת הגישה העונשית כלפי מעשי המתה באדישות לעומת הדין שקדם לה. כעת, הגם שעדיין ישנה חשיבות להבחנה בין כוונה לאדישות לעניין העונש, שני יסודות אלה הם שכרוכים יחד, בעוד בדין הישן יסוד האדישות דר בכפיפה אחת עם קלות דעת. כריכת הכוונה והאדישות יחדיו הובילה לשינוי היחס לעבירות המתה המבוצעות באדישות גם במישור התיג ("רצח" ולא "הריגה"), וגם במישור העונש (מאסר עולם כעונש מרבי או חובה, כתלות בסעיף העבירה, חלף עונש מרבי של 20 שנות מאסר).

הוזה אומר: לא דומה הענישה בגין מעשי ההמתה באדישות לפני הרפורמה, עת באו בגדרי עבירת ההריגה, לענישה בגין מעשים אלו לאחר הרפורמה, עת מעשים אלו מהווים רצח. הכללת האדישות והכוונה יחד תחת עבירות הרצח, מלמדת אפוא כי נדרשת החמרה ניכרת בענישה כשמדובר בהמתה באדישות במסגרת הדין הקיים".

החמרת הענישה - הלכה למעשה

על יסוד אמירות עקרוניות אלה התווה בפועל בית המשפט העליון את מדיניות הענישה החדשה, מקרה אחר מקרה, בהתאם לנסיבותיו ומאפייניו הקונקרטיים. הנה כך באו לידי ביטוי הדברים בדברי בית המשפט העליון בעניין אשטה הנ"ל:

"במרוצת פסקי הדין שניתנו לאחר הרפורמה, התעצבה לה מדיניות הענישה בעבירות החדשות שנתווספו במסגרתה ובכלל זה בעבירת הרצח הבסיסית ביסוד נפשי של אדישות. ממקרה למקרה, חידד בית משפט זה כי מעשי הרצח באדישות אינם עשויים מקשה אחת. יש מהם המבוצעים תוך שימוש ברכב, יש המבוצעים תוך נקיטה באלימות פיזית נטולת שימוש בנשק, ויש מהם המבוצעים תוך שימוש בנשק קר או חם (ראו עניין ברכאת, בפס' 35 וההפניות שם). משבכלל המקרים הללו ההרשעה הייתה בעבירה זזה - עבירת הרצח הבסיסית לפי סעיף 300(א) לחוק, ההבדל בנסיבות ביצוע העבירה הוא שיצר במידה רבה את הבידול בין המקרים בגזירת הדין, ובפרט באופן שבו נקבע מתחם העונש ההולם".

בפסק הדין בעניין פלוני (2.7.25) ניסקר מדרג הענישה שהתקבע בפסיקה ביחס לקטגוריות הנסיבותיות השונות בעבירות ההמתה באדישות, כאשר בראש מדרג החומרה עומדים אותם מקרים בהם בוצעה עבירת ההמתה אגב שימוש בנשק חם, ומתוך קרבה רבה להמתה מכוונת. כך, בעניין חוג'יראת הוחמר עונשו של ממית באדישות בירי, מ-18 שנות ל-22 שנות מאסר בפועל, מבלי למצות עמו את הדין, ובמסגרת ע"פ 1932/24 קיברה נ' מ"י (26.1.25), דחה בית המשפט העליון את ערעור ההגנה על עונשי מאסר למשך 21 ו-23 שנים, שהוטלו בנסיבות דומות. קטגוריה חמורה שנייה עוסקת בהמתה באדישות במעשי אלימות קשים וחמורים, אף אם לא כללו ירי או שימוש בחפץ חד. ראו בהקשר זה ע"פ 1464/21 קפוסטין נ' מ"י (11.9.22), שם דובר במי שהורשע ברצח באדישות של אמו במכות נמרצות, שעונשו הוחמר גם כן מ-18 ל-22 שנות מאסר בפועל, וכן ע"פ 2654/22 מ"י נ' דישלבסקי (6.12.22), שם נקבעה תוצאה זהה בעניינו של מי שהכה למוות באדישות ובאכזריות דר רחוב שהעלה את חמתו. כן ראו עונשי מאסר בפועל למשך 20 שנים שהוטלו בגין המתה באדישות תוך גילוי אלימות בוטה בע"פ 6576/23 ברכאת נ' מ"י (27.4.25) ובע"פ 881/23 סמורז'בסקי נ' מ"י (9.3.25).

קטגוריה שלישית, המשיקה במידת מה לקודמות לה, כוללת את כל אותם מקרים בהם בוצעה ההמתה באדישות תוך שימוש בסכין, בד"כ על רקע נעיצה בודדת של חפץ חד במקום רגיש בגופו של המנוח. התפתחות ההלכה בנוגע לקטגוריה זו מעידה על משרעת מעט רחבה יותר בענישה, אך לצדה גם על מגמת החמרה נוספת לאורך השנים האחרונות. כך, בע"פ 4137/22 אנאנטאפאק נ' מ"י (2.7.23) (להלן: "עניין אנאנטאפאק"), נדחה ערעור ההגנה על עונש של 17 שנות מאסר בפועל, בגין רצח באדישות בדקירת סכין. בהמשך, בע"פ 1938/23 בלאי נ' מ"י (13.12.23), נדחה ערעור ההגנה על עונש בן 18.5 שנות מאסר בגין מעשה דומה, ובעניין יאסין (26.3.24) הוטל עונש של 20 שנות מאסר, למרות שבית המשפט העליון קבע שגם עונש של 22 שנות מאסר אינו חמור בנסיבות אותו מקרה. בע"פ 1059/24 אמסלם נ' מ"י (27.11.24), הקל בית המשפט העליון בעונשו של המערער מ-19 ל-17 שנות מאסר בפועל, וזאת בשים לב לרף הענישה שנקבע בעניין אנאנטאפאק הנ"ל, שניתן זמן קצר קודם לכן, אך בהמשך, בע"פ 6626/23 עיסא נ' מ"י (17.2.25) אושר עונש של 20 שנות מאסר בפועל, בעניין אשטה (11.5.25) אושר עונש של 22 שנות מאסר בפועל, ובע"פ 2400/24 בן עמי נ' מ"י (18.5.25), אושר עונש של 21 שנות מאסר בפועל, בגין המתה באדישות בדקירת סכין בודדת בבית החזה העליון, גם בהעדר כל עבר פלילי.

קבוצה רביעית שאובחנה בעניין פלוני, עוסקת באותם מקרים בהם גורם אדם למותו של אחר באדישות אגב נהיגה ברכב. בשונה משלוש הקטגוריות הראשונות בהן עסקנו עד כה, הכוללים מעשים הכרוכים מעצם טיבם בגילוי אלימות, ובכוונה מודעת לפגוע בשלמות גופו של הקורבן, הרי שהמתה אגב נהיגה ברכב איננה מאופיינת בדרך כלל בנכונות אפרוירית לפגוע בערך המוגן המרכזי של שלמות הגוף. עמד על כך בית המשפט העליון בעניין לולו (9.2.25), בו נכתבו, בין היתר, הדברים הבאים, המצביעים על הפער שבין הקטגוריה הנוכחית לבין אלו שנסקרו עד כה:

"מקרי הנהיגה ברכב אינם 'טבולים' לחלוטין ביסוד אלים. כלי הרכב אינו כלי נשק מעצם טיבו. המצב המנטלי של הנאשמים בעבירות אלה אינו מאופיין ברצון לפגוע בערך המוגן של שלמות הגוף מלכתחילה. בהתאם, מעשיהם של הנאשמים אינם מכוונים מראש כלפי קורבן מסוים. במילים אחרות, מקרים בהם נאשם נוקט באלימות יזומה ומכוונת כלפי הקורבן שונים ממקרים בהם נאשם גובה את חייו של הקורבן כתוצאה מנהיגה ברכב שלא נועדה באופן ישיר לפגוע בחייו אדם...

... המקרים שבהם ההמתה היא תוצאה של נהיגה ברכב הם ככלל, שונים בחומרתם ממקרים שבהם היסוד האלים אינהרנטי למעשה. האנטי-חברתיות של המקרים האחרונים גבוהה יותר, וממילא על הענישה בהם להיות חמורה יותר".

במסגרת עניין לולו, הורשע המערער, על פי הודאתו, בעבירת הרצח הבסיסית ביסוד נפשי של אדישות, וכן בעבירות של קשירת קשר לפשע, גניבת רכב, שהייה שלא כדין בישראל, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח והיזק לרכוש במזיד. המערער באותו עניין שהה בישראל שלא כדין, קשר קשר עם שניים נוספים לגנוב רכב ולהעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית, ובהמשך פרץ לרכב, הניע אותו וגנבו, מבלי שהחזיק ברישיון נהיגה כדין. במהלך מרדף משטרתי שנוהל אחריו, שכלל אף ירי לעבר רכבו, המשיך המערער בנהיגה פרועה, נסע בניגוד לכיוון התנועה, פגע ברוכב קטנוע וגרם למותו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 18 עד 22 שנות מאסר, ועל רקע עברו הפלילי המכביד של הנאשם הטיל עליו 20 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. ערעור שהוגש על חומרת העונש התקבל, מהטעמים שהובאו לעיל בדבר השוני שבין המתה באדישות תוך שימוש ברכב, לבין הקטגוריות החמורות יותר שנדונו עד כה בפסיקה, כך שעונשו הועמד על 18 שנות מאסר.

המקרה הנוסף היחיד עד כה בו עסק בית משפט העליון בהמתה באדישות אגב שימוש ברכב מתואר בעפ"ג 16607-09-24 אלכמלאת נ' מ"י (4.5.25). באותו מקרה צרכו המערער וחבריו אלוהול בשלוש הזדמנויות שונות, ובשלב מסוים החל המערער בנהיגה מהירה כדי להתחמק מבדיקה על ידי ניידת משטרה שנקלעה למקום. התפתח מרדף במהלכו פגע המערער במונית, חצה צומת באור אדום, וכשהבחין במחסום משטרתי לבדיקת נהגים שיכורים שניצב בדרכו, המשיך לנסוע לעברו במהירות, עקף רכב, פגע בעוצמה בשוטר שעמד במחסום וגרם למותו. מיד לאחר מכן פגע בניידת נוספת ופצע שני שוטרים. למרות שידע שפגע בשוטרים וברכבים, נמלט המערער רגלית עד שנעצר. בשים לב לעובדה כי לצד המנוח נפגעו ארבעה נוספים, קבע בית משפט זה כי מתחם הענישה יהיה בין 17 ל-21 שנות מאסר והטיל על המערער, צעיר ללא עבר פלילי, 17.5 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. המערער השיג על גזר דינו, וערעורו נדחה. בית המשפט העליון קבע כי המתחם שנקבע והעונש שהוטל תואמים למגמת ההחמרה בעבירות המתה באדישות, ומשקפים באופן הולם גם את ההבחנה הראויה בין מקרי המתה תוך שימוש ברכב לבין הקטגוריות החמורות יותר שתוארו בהרחבה לעיל. מן הכלל אל הפרט - קביעת מתחם העונש ההולם

כאן המקום לציין כי ההצדקות לגישה העונשית המתונה מעט יותר ביחס להמתה באדישות אגב נהיגה ברכב, כפי שבאו לידי ביטוי בפסיקת בית המשפט העליון בעניין לולו ובעניין אלכמלאת, אינן חלות בהכרח בענייננו. כזכור, בליבת ההצדקה עומדת ההנחה כי כלי הרכב אינו משמש מעצם טיבו כלי נשק, ומצבם המנטלי של הנהגים אינו מאופיין ברצון לפגוע בשלמות הגוף, ולפיכך אף אינו מכון מראש כלפי קורבן מסוים. אלא שענייננו נבדל מהמקרים שהובאו לעיל, שכן הנאשם בחר, ובאופן מודע, להפוך את רכבו לכלי פוגעני, לשם סיכון חייו של קורבן ספציפי, אחריו רדף לאורך מספר קילומטרים, שאותו סיכן פעם אחר פעם, עד לסף אובדן השליטה, ואשר בו פגע לבסוף פגיעה חזיתית שגרמה למותו. מכאן, שמעשיו של הנאשם חמורים מאלו של לולו ושל אלכמלאת וקרובים יותר לסוגי המעשים שמנינו בשלוש הקטגוריות החמורות יותר שהוצגו לעיל.

מנגד, אין כל ספק כי במעשיהם של לולו ואלכמלאת ניתן לאתר מרכיבי חומרה בעלי משקל ממשי, אשר אינם מתקיימים במעשיו של הנאשם. כך, בעניין לולו, מדובר היה בתושב השטחים, אשר שהה בישראל שלא כדין, ואשר במסגרת פעילותו המשותפת עם אחרים גנב רכב, נהג בו במטרה להעבירו לשטחים, וגרם למותו של רוכב אופנוע תמים, במהלך ניסיון הימלטות ממרדף משטרי, שהיה כרוך בסיכון חייהם של שוטרים ועוברי אורח נוספים, כאשר אפילו ירי חי לעבר הרכב לא הביא לעצירתו של הנאשם. בעניין אלכמלאת, דובר באדם אשר נהג בשכרות, נמלט גם כן ממרדף משטרי, ניסה ביוזעין לפרוץ מחסום משטרי, וגרם למותו של שוטר, ולפציעתם של ארבעה נוספים, לרבות שני שוטרים אחרים שניצבו במחסום.

בהתחשב בפערים משמעותיים אלה, ייתכן כי ניתן היה לקבוע מתחם ענישה שהרף התחתון שלו נמוך במידת מה בהשוואה לעונשים ולמתחמים שנקבעו בעניין לולו ובעניין אלכמלאת, אילו מדובר היה במקרה הנוכחי בעבירה של המתה באדישות בלבד. אלא שבעניינו אין מדובר בגרימת מותו של קורבן אחד ויחיד, כפי שהיה באותם מקרים קודמים, אלא בהמתתם של שני קורבנות שונים, שני עולמות מלאים. גם אם ביחס לאחד מהם תוקן כתב האישום לעבירה של המתה בקלות דעת, חלף עבירת הרצח, אין פירוש הדבר כי הפגיעה הקשה בו ובבני משפחתו תיבלע בגדרה של עבירת ההמתה החמורה יותר. ההפך הוא הנכון, עמדתנו העקבית, שאף מעוגנת בפסיקה, היא כי יש לראות בפגיעה הקטלנית בכל קורבן וקורבן אירוע נפרד, שלצדו מתחם ענישה נפרד, וגם אם נוכח עמדתם המשותפת של ב"כ הצדדים לקביעת מתחם ענישה בודד במקרה זה לא נעמוד על פיצול המתחמים, ברי כי על המתחם שייקבע לבטא לא רק את דבר המתתו באדישות של אייל אלא גם את עובדת המתתו בקלות דעת של מאור.

באשר לענישה הנוהגת בעבירה של המתה בקלות דעת, ציין בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 6637/22 בגיו' נ' מ"י (8.1.24), כי כאשר מדובר בהמתה במסגרת תאונות דרכים שנגרמו עקב נהיגה מסוכנת: "עונשי המאסר בפועל נעים בטווח יחסית רחב, כתלות בנסיבות המקרה: ב-ע"פ 2211/21 בדראנה נ' מדינת ישראל (14.7.2022) הוטלו 18 חודשי מאסר בפועל; ב-ע"פ 224/21 פלוני נ' מדינת ישראל (27.4.2022) הוטלו 36 חודשי מאסר בפועל (המערער היה קטין בעת ביצוע העבירה); ב-ע"פ 7222/19 אלגרגאוי נ' מדינת ישראל (10.10.2021) הוטלו חמש שנות מאסר בפועל; ב-ע"פ 5736/22 עסאספה נ' מדינת ישראל (18.5.2023) הוטלו שבע שנות מאסר בפועל." עניינו שלנו בוודאי אינו נכלל ברף החומרה התחתון, הנושק לעבירת גרם המוות ברשלנות, אלא מצוי ברף חומרה גבוה באופן ניכר, וניתן להביא דוגמאות נוספות לרף הענישה הנוהג בסיטואציות מעין אלה, וראו למשל ע"פ 1001/24 אבו דאבוס נ' מ"י (3.3.25) בו אושר עונש של 6 שנות מאסר, ע"פ 8/20 בובי נ' מ"י (12.5.22), בו הוטלו גם כן 6 שנות מאסר בפועל, ע"פ 3190/21 סיג'זמונדי נ' מ"י (3.3.22), בו הוטל עונש של 5 שנות מאסר, ע"פ 7162/19 ראש נ' מ"י (3.1.21), שם הוטלו 54 חודשי מאסר ו-20 שנות פסילה וע"פ 8164/19 אבו שנדי נ' מ"י (2.4.20), שם נגזר עונש של 58 חודשי מאסר בפועל.

התוצאה היא כי מעשה המתתו בקלות דעת של מאור חייב לבוא לידי ביטוי ממשי במתחם הענישה שייקבע, כמו גם בגזר הדין הסופי. לפיכך, גם אם היה ניתן לקבוע מתחם עונש הולם בגין המתתו באדישות של אייל, שהרף התחתון שלו מקל במידת מה בהשוואה לעונשים שהוטלו בעניין לולו והעניין אלכמלאת, הרי שהמתחם הכולל בגין שני מעשי ההמתה חייב שיהיה חמור בהרבה, ולמעשה גם המתחם שהוצע ע"י המאשימה, שאותו נאמץ, ואשר עומד ברף הנמוך שלו על 18 שנות מאסר, עושה חסד עם הנאשם, אינו ממצה עמו את הדין וייתכן כי היה מקום בנסיבות רגילות לשקול מתחם וענישה חמורים עוד יותר.

לצד האמור לעיל נבהיר כי בדברינו אלה אין אנו באים בביקורת כלשהי כלפי המאשימה או כלפי מי מהצדדים. הסדר הטיעון, במסגרתו הותוותה עתירתה העונשית של המאשימה, גובש בסופו של הליך גישור ממושך, וזכה לברכתו של שופט מקצועי ומנוסה. שמענו מב"כ הצדדים כי ההסדר גובש לנוכח מורכבויות ראייתיות שונות, אל חלקן נחשפנו במהלך שמיעת פרשת התביעה, ולנוכח מצבו הנפשי של הנאשם, אליו נתייחס ביתר פירוט בהמשך. טבעם של דברים הוא כי במסגרתו של הסדר מעין זה זוכה גם הנאשם להקלות שפירושן לא פעם הימנעות ממיצוי מלא של הדין. לטעמנו, ונוכח ההסברים ששמענו, מדובר בהסדר ראוי, סביר והוגן, ועל כן ראוי יהיה לכבדו, גם אם בנסיבות אחרות הייתה התוצאה העונשית עשויה להיות חמורה יותר.

קביעת העונש הראוי לנאשם בגדרו של המתחם:

עתה, משאימצנו את מתחם הענישה המקל לו עתרה המאשימה, יש להכריע בשאלה האם קיימת הצדקה כלשהי להקל עם הנאשם פעם נוספת, להימנע מאימוץ עתירתה העונשית של המאשימה במסגרת ההסדר ל-18 שנות מאסר בפועל, ולחרוג לקולה מהמתחם שנקבע על דרך של קציבת המאסר לפרק זמן קצר יותר, כעתירת הסנגור המלומד. בנסיבות המקרה שלפנינו אין מנוס מלהשיב בשלילה לשאלה זו, וזאת ממגוון טעמים שיפורטו לעיל.

ראשית, כידוע לכל, בהתאם להוראות החוק, ובכפוף לחריגים שנקבעו בפסיקה ושאינם רלוונטיים לענייננו, סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם אפשרית רק משיקולי שיקום. במקרה שלפנינו, לא נשמעה כל טענה בדבר קיומם של שיקולי שיקום בעלי משקל, ולא בכדי. בעניינו של הנאשם לא התבקש, וגם לא התקבל, תסקיר מטעם שירות המבחן. לא התקבלו אינדיקציות לכך שהנאשם עבר הליך טיפולי כלשהו, ובזהירות המתבקשת ניתן להעריך כי לא חלה הפחתה של ממש ברמת המסוכנות הנשקפת ממעשיו, כפי שאלו באו לידי ביטוי בכתב האישום המתוקן.

שנית, לא רק שאין עילה כלשהי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם, אלא שבנסיבות רגילות, אלמלא הסדר הטיעון, היה בהחלט מקום לשקול הטלת ענישה העולה באופן ניכר על הרף התחתון של מתחם העונש ההולם, וזאת לנוכח רף המסוכנות הגבוה, שלא אוין, אשר היה מצדיק החמרה בענישה מטעמי הרתעה אישית, כמו גם מטעמים של הרתעת הכלל מפני נהיגה מסוכנת ופרועה בתגובה להתנהגות בכביש שאינה נושאת חן בעיני מאן דהוא.

בנסיבות אלה, סמך הסנגור המלומד את בקשתו להקל בעונשו של הנאשם בעיקר על נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובמיוחד על מצבו הנפשי, שאינו שפיר. בהקשר זה ראוי יהיה לחדד ולדייק את ההבחנה בין טיעון פוטנציאלי בדבר קושי ראייתי הנוגע למצבו הנפשי של הנאשם, לבין המצב הנפשי גופו כנסיבה המצדיקה הקלה בעונש. למען הסר ספק, אילו הייתה עולה הטענה כי ראוי להקל עם הנאשם לנוכח אי בהירות כלשהי ביחס למצבו הנפשי, לאחריותו למעשים או לכשירותו לעמוד לדין, היינו דוחים אותה על הסף שהרי הלכה היא: "כי במקרים בהם נערך הסדר טיעון, ההסדר גופו משקלל את ערכם של הקשיים הראייתיים בעיני הצדדים, בין אם בדרך של שינוי עובדות כתב האישום - כבעניינו, ובין אם בדרך של טווח ענישה אשר נקבע בידי הצדדים. ממילא, לאחר שהמבקש הודה בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר הטיעון, אין מקום לשוב ולהתחשב בקשיים הראייתיים בשנית במסגרת גזירת עונשו" (רע"פ 1807/22 פלוני נ' מ"י (16.03.22)).

ב"כ הנאשם, בהגנתו הרבה, אינו חולק על המפורט לעיל, אך סבור כי מצבו הנפשי של הנאשם מצדיק כשלעצמו התחשבות והקלה עונשית. אלא שכאמור, נסיבות אישיות אינן מהוות עילה לסטייה לקולה ממתחם העונש ההולם, ומה גם שכאשר מדובר בעבירות חמורות דוגמת העבירות בהן הורשע הנאשם משקלן של נסיבות אישיות נמוך מלכתחילה. יתרה מכך, גם לגופם של דברים, אין במידע שהובא בחוות הדעת הפסיכיאטרית מטעם ההגנה כדי להצדיק הקלה נוספת. אמנם נסיבות חייו וילדותו של הנאשם לא היו פשוטות, והוא אף סובל מזה שנים מהפרעה אובססיבית - קומפולסיבית וממחשבות טורדניות המקשות עליו מאד. אלא שלצד נתונים אלה, המעוררים אמפתיה ורצון להקל בעונשו, עולים מחוות הדעת גם נתונים מדאיגים המצביעים על מסוכנות בלתי מבוטלת, בדמות הפרעות האישיות מצבר B, עם קווים אנטי-סוציאליים, נרקיסיסטיים וגבוליים. יתרה מכך, לחובת הנאשם אין אמנם הרשעות פליליות קודמות, אך עברו התעבורתי אינו קל ערך כלל ועיקר, וכולל 7 הרשעות קודמות, לרבות בעבירות חמורות דוגמת נהיגה במהירות מופרזת, אי ציות לתמרור ונהיגה תחת השפעת אלכוהול או סמים. התוצאה הכוללת היא כי גם אילו היה מקום להקל מעט עם הנאשם לנוכח נסיבותיו האישיות ומצבו הנפשי, כמו גם לנוכח לקיחת האחריות בשלב מוקדם יחסית של שמיעת הראיות, הרי שהקלה זו באה לידי מיצוי מלא בנכונות להטיל על הנאשם עונש המצוי ברף התחתון של מתחם הענישה שנקבע, מבלי להחמיר עמו, כמתחייב דרך כלל, נוכח עברו התעבורתי הרלוונטי, גורמי הסיכון המצטיירים מנתוניו והצורך בהרתעה אישית וכללית. לפיכך, יוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל לפרק הזמן לו עתרה המאשימה בגדרו של הסדר הטיעון, מבלי שיהיה בכך משום מיצוי מלא של הדין. לצד עונש המאסר הממושך, ובהעדר מחלוקת, נורה על פסילת רישיון הנהיגה לצמיתות, ונחייב את הנאשם בתשלום פיצוי לבני משפחתם של המנוחים, בידיעה כי כל סכום שנפסוק רחוק מלשקף את עצמת והיקף הנזקים שנגרמו להם. כידוע, מורה הפסיקה כי מצבו הכלכלי של הנאשם ויכולת התשלום שלו אינם משפיעים על קביעתו של פיצוי, כדין פיצוי אזרחי [והשוו ע"פ 990/21 פלוני נ' מ"י (30.11.22)], פסקה 50; ע"פ 5761/05 מג'דלאוי נ' מ"י (24.07.06); וע"פ 2661/12 פלוני נ' מ"י (19.11.12)]. סכום הפיצוי המקסימאלי שניתן לפסוק בהליך פלילי מוגבל ואינו מתיימר לשקף לאשורם ובמלואם את הנזקים שנגרמו לקורבנות העבירה, שלא כבקביעתו של פיצוי בהליך אזרחי. במסגרת סד זה, נרכז את תשומת לבנו בעניינו של אייל בצרכי האלמנה וחמשת הילדים, ונורה על פיצוי סמלי בלבד לאמו. בנוסף, יוטלו עונשי מאסר מותנה ופסילה כמרכיבי ענישה משלימים, הראשון כתוספת הרתעה לעתיד והשני כאמצעי למניעת הסיכון הברור שבנהיגת הנאשם.

נוכח כל האמור לעיל אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 18 שנים, מיום המעצר.

2. 18 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות כלפי הגוף מסוג פשע.
3. 9 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר לא יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג עוון, עבירת רכוש מסוג פשע, עבירה של נהיגה בזמן פסילה או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בר תוקף.
4. 4 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, לא יעבור הנאשם עבירת רכוש מסוג עוון.
5. אנו פוסלים את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לצמיתות.
- הנאשם יפצה את בני משפחתו של אייל, בסכום המרבי הקבוע בחוק - ₪ 258,000. מתוך הסכום הנ"ל, סך של ₪ 120,000 ישולם לאלמנתו של המנוח, עבורה ועבור שני ילדיהם הקטינים. כל אחד משלושת ילדיו הנוספים של אייל יזכה בפיצוי בסך ₪ 40,000, כאשר אין מניעה כי הפיצוי לקטינים שבהם יועבר עבורם לידי אמם. יתרת סכום הפיצוי בסך ₪ 18,000, יועבר לאמו של אייל. בנוסף, יפצה הנאשם את כל אחד מהוריו של מאור בסכום של ₪ 75,000 ואת אחיו בסכום של ₪ 50,000. סכום הפיצוי הכולל, בסך ₪ 458,000, יופקד בקופת בית המשפט בתוך 90 ימים מהיום, ויועבר על ידי המזכירות בהתאם לחלוקה הנ"ל, על פי פרטים שיסופקו מטעם המאשימה. בקשות לדחייה נוספת של תשלום הפיצוי או פריסתו לתשלומים יש להפנות למרכז לגביית קנסות לפי סעיף 5ב. לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995.
- העתק יועבר לעורכי תסקירי נפגעי העבירה
- זכות ערעור בתוך 45 ימים.
- ניתן היום, י' תמוז תשפ"ה, 06 יולי 2025, במעמד הצדדים.